

Az egész életen
át tartó tanulás
programja

AGRO-BUSINESS START

A mezőgazdasági vállalkozóvá válást
elősegítő jó gyakorlatok

2015

Magyarország – Németország – Olaszország – Görögország

Az egész életen
át tartó tanulás
programja

AGRO-BUSINESS START

a mezőgazdasági vállalkozói kompetenciák
fejlesztésével

2015

Magyarország – Németország – Olaszország – Görögország

Ez a kiadvány az Európai Bizottság Egész életen át tartó tanulás programja Grundtvig Tanulási Kapcsolatok alprogramja által támogatott „AGRO-BUSINESS START – a mezőgazdasági vállalkozói kompetenciák fejlesztésével” című projekt keretében készült.

Támogatási szerződés száma: 13/0030-G/1140

Projekt azonosító száma: GR-LP-2013-140

Készítette:

Békés Megyei Kormányhivatal

SAQ - Sächsische Aufbau- und Qualifizierungsgesellschaft mbH

Se.Ri.Fo srl

Agricoltura e' Vita Associazione

Institute for Life-Long Learning, Technological Educational Institution of Athens

A külföldi partnerek anyagait fordította:

Némethné Vidovenyecz Éva, Kalmár Veronika, Fekete Miklós

Kiadja: a Békés Megyei Kormányhivatal

2015

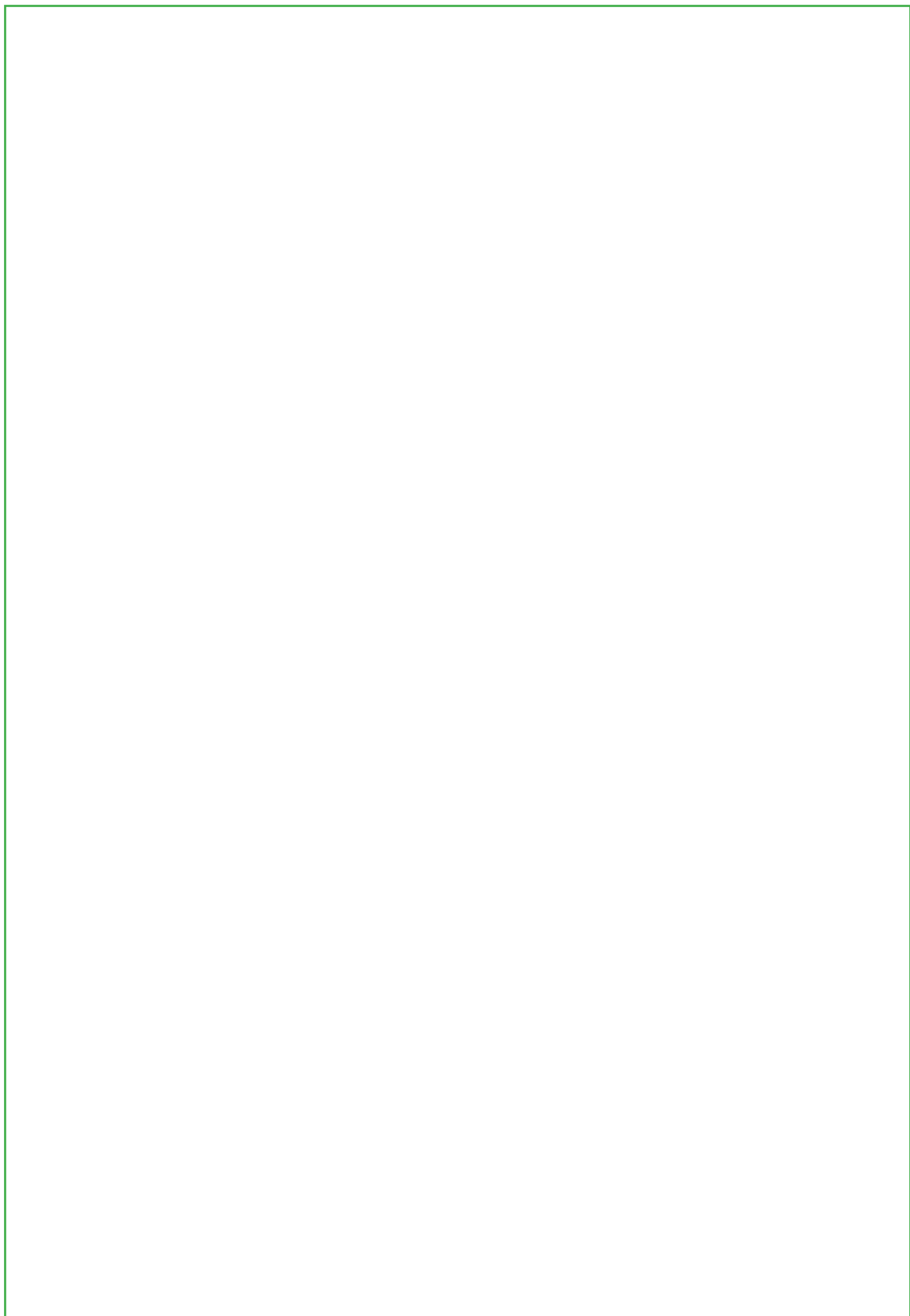
Felelős kiadó: Gajda Róbert kormány megbízott

A projekt az Európai Unió támogatásában részesült.

A felelősség kizárólagosan a Békés Megyei Kormányhivatalt terheli, és a megjelenő információkért és azok bármely módon történő felhasználásáért sem a Nemzeti Iroda, sem az Európai Bizottság nem felel.

Tartalom

I.	Bevezetés.....	3
II.	A partnerek bemutatása.....	3
III.	A mezőgazdasági vállalkozóvá válást elősegítő jó gyakorlatok, esettanulmányok ...	7
	III.1. Magyarország	7
	III.2. Németország.....	13
	III.3. Olaszország	20
	III.4. Görögország.....	35
IV.	A projektet megvalósító munkatársak a nemzetközi találkozókön	41
V.	Zárszó.....	42
VI.	Elérhetőségek	43

I. Bevezetés

Az „AGRO-BUSINESS START – a mezőgazdasági vállalkozói kompetenciák fejlesztésével” elnevezésű projektet az Európai Bizottság Egész életen át tartó tanulás programja Grundtvig Tanulási Kapcsolatok alprogramjának keretében valósította meg a Békés Megyei Kormányhivatal által vezetett nemzetközi konzorcium.

A partnerség alapjából az szolgált, hogy a partnerszervezetek országában is folyamatosan fennálló problémának számít a hátrányos helyzetű, szakképzetlen, alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek munkaerő-piacra történő beintegrálása. A mezőgazdasági ágazat minden partnerországban lehetőséget teremt a foglalkoztatás bővítésére, így a partnerek kitörési pontként határozták meg e hátrányos helyzetű csoport mezőgazdasági vállalkozóvá válásának elősegítését.

A szükségletek kielégítése érdekében a partnerszervezetek úgy döntöttek, hogy ebben a témában cserélik ki tapasztalataikat és egy olyan projektet valósítanak meg nemzetközi együttműködésben, melynek célja a felnőttképzésben, foglalkoztatottság növelésében érintett szervezetekben dolgozó szakemberek felkészítése arra, hogy a térségben élő, alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlen, vagy elavult szakképzettségű álláskereső tanulási motivációjának felkeltését, folyamatos fenntartását, hosszú távon működőképes mezőgazdasági vállalkozóvá válását elő tudja segíteni. A partnerségbe munkaügyi, kutató és képző intézmények, valamint egyetem került bevonásra.

A projekt sikeres megvalósítása érdekében a partnerség minden egyes résztvevő országban nemzetközi találkozókat bonyolított le, melyeken az intézmény bemutatásán túl sor került annak részletes ismertetésére is, hogy a partnerszervezeteknél milyen módszereket, motivációs eszközöket és eljárásokat alkalmaznak a hátrányos helyzetű, szakképzetlen, alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek mezőgazdasági szakmai ismereteket nyújtó képzésbe vonása és képzésben tartása céljából, valamint a képzésben résztvevők elhelyezkedésének, vállalkozóvá válásának támogatására. Bemutatásra került az is, hogy a mezőgazdasági vállalkozói kompetenciák fejlesztését célzó képzések milyen programelemeket tartalmaznak.

A nemzetközi találkozók legfőbb eredményei jelen kiadványban, mint Jó Gyakorlatok Gyűjteményében kerülnek összegzésre, mely magában foglalja a partnerországokban alkalmazott legjobb módszereket, gyakorlatokat, esettanulmányokat, illetve komplex munkaerő-piaci programok leírását, melyek hozzájárulnak a szakképzetlen, vagy elavult szakképzettségű álláskereső tanulási motivációjának felkeltéséhez, hosszú távon működőképes mezőgazdasági vállalkozóvá válásához.

II. A partnerek bemutatása

A **Békés Megyei Kormányhivatal** 2011. január 1-jétől a közigazgatási hivatal jogutódjaként, valamint az államigazgatási szervek egy részének integrációjával jött létre. A kormányhivatal a jogszabályoknak és a Kormány döntéseinek megfelelően összehangolja és elősegíti a kormányzati feladatok területi szintű végrehajtását, államigazgatási hatósági jogkört gyakorol. A Kormányhivatal szervezeti rendszerében a foglalkoztatáspolitikai feladatokat a foglalkoztatási főosztály, a járási hivatalokban a foglalkoztatási osztály látja el, melyek az országban legnagyobb hálózattal rendelkező, legkiterjedtebb állásközvetítő szervezetrendszernek, a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatnak is tagjai. A Kormány foglalkoztatáspolitikájához kapcsolódva e szervezetrendszer segíti a munkaerőpiac hatékony működését, aktivizálja a szereplőket, elősegíti a társadalmi integrációt, az esélyegyenlőséget, valamint egyenlő hozzáférést biztosít minden érdeklődő számára.

A Békés Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya küldetésének tekinti a foglalkoztatás elősegítését, bővítését, az aktív segítségnyújtást az álláskeresőknél és munkáltatóknak a megfelelő munkahely és a legalkalmasabb munkaerő minél gyorsabb megtalálásában, valamint az ellátások és foglalkoztatási támogatások megállapításában. A munkavállalókat számos személyre szabott, a munkaadókat pedig a cégek igényei szerint tervezett szolgáltatással és támogatással segíti. Állami szervezetként mind a munkáltatók, mind az álláskeresők számára ingyenes munkaerő-piaci szolgáltatásokkal és foglalkoztatási programokkal áll rendelkezésére, s munkájában partnerei lehető legnagyobb megelégedettségének elérése vezérli.

A 2001-ben alapított olaszországi **Se.Ri.Fo srl** egy integrált stratégia keretében a mezőgazdasági, agrár-élelmiszeripari és vidékfejlesztési ágazatokban tevékenykedik, mely 4 szakterületre összpontosít: reálszolgáltatásokra, kutatásra és képzésre a mezőgazdaságban, vidékfejlesztési, valamint környezetvédelmi szektorokra. A munkavállalók foglalkoztathatóságának növelése, illetve a technológiai változásokhoz és a termelési rendszerek fejlődéséhez való alkalmazkodásuk elősegítése érdekében szükséges szakértelem elsajátításáért a Serifo olyan tevékenységeken keresztül támogatja a vállalkozásfejlesztési tervek új irányelveit, amelyek kifejezetten a kísérleti képzések vizsgálatát tűzték ki célul. Ezen kívül szem előtt tartja a specifikus szakmai profilok szakszerűsítését a különböző szakmákat felölelő szakterületeken. Kifejlesztett például, egy új képzési tantervet a mezőgazdasági vezetők részére, biztosítva számukra a stratégiai fontosságú területekhez szükséges vállalkozói készségeket és szakértelmet. Továbbá a szakképzésben alkalmazott innovatív IKT eszközök tesztelésében is részt vállal: egy olyan virtuális világ kifejlesztésében vesz részt, amely megfelelő környezetet biztosít a szakmai gyakorlatok szimulációjához oly módon, hogy az fejleszteni tudja a jövőbeni mezőgazdasági vállalkozók és vezetők szakmai készségeit és képességeit.

Az 1991 óta működő **SAQ Sächsische Aufbau- und Qualifizierungsgesellschaft mbH** egy elismert vállalati struktúrafejlesztési ügynökség, amely a különféle munkaerő-piachoz kapcsolódó szakpolitika-orientált projektek megvalósításában vállal támogató szerepet a nyugat-szászországi stratégiai és operatív partnereivel együttműködve. Szolgáltatóként főleg a munkaerő-piacon és a privátszférában tevékenykedik. Tevékenységei között szerepel az álláskeresők munkaerő-piaci integrációjának aktív támogatása, valamint a különböző cégek és vállalatok humánerőforrással és szervezeti felépítéssel összefüggő problémáinak enyhítése. Az SAQ oktatási és képzési projekteket valósított meg munkaerő- és személyzetfejlesztés, állásközvetítés és projektmenedzsment témakörökben, továbbá a munka világára felkészítő, reintegráló és egyéni perspektívák fejlesztését célzó projekteket. Az SAQ az oktatásban és munkaerő-piacban, a foglalkoztatáspolitikában és a releváns szak- és felnőttképző szervezetekben tevékenykedő szereplők széleskörű hálózatával rendelkezik, célként kitűzve egy átfogó integrációs munkafolyamat megteremtését.

Az Olaszországi Gazdák Szövetsége által támogatott **Agricoltura è Vita Associazione** 1962-ben jött létre CIPAT néven. A római székhelyű szervezet országsszerte rendelkezik kirendeltségekkel. Általános célkitűzése a gazdálkodók, élelmiszeripari szereplők és polgárok gazdasági és társadalmi előmozdítása képzések, kutatások és disszeminációs tevékenységek által, különösen a vidéki területeken. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium 40/87-es törvényrendelete által elismert szervezet. A szervezet képzési tevékenységeinek minőségirányítási rendszere megfelel az UNI EN ISO 9001:2008 EA 37 és az ISO 29990 szabványoknak. A római prefektúra által a Jogi Személyek Regiszterébe 768/2011-es sorszámmal került bejegyzésre a 2000. február 10-i 361-es számú Elnöki Rendelet alapján. Az Egyetemekért és Kutatásért felelős Minisztérium hirdetőtábláján is helyet kap a szervezet a kutatási projektek fejlesztésével foglalkozó akkreditált tantárgyainak köszönhetően.

1983-tól az **Athéni Egyetem** egy felsőfokú szakképző központból technológiai oktatási szervezetté nőtte ki magát. Jelenleg az Athéni Egyetem egy modern technológiai felsőfokú oktatási szervezet, mely 456 oktatót foglalkoztat, akiket számos ideiglenesen megbízott oktató segít a képzési és kutatási munkálatokban, továbbá 207 adminisztratív jellegű munkát ellátó személyből, 79 szakosodott tudományos munkatársból és 25.000 hallgatóból áll. Ami az oktatók és hallgatók létszámát illeti az intézmény a legnagyobb létszámú technológiai oktatási szervezet és a harmadik legnagyobb felsőoktatási intézmény Görögországban. Az Athéni Egyetem huszonhét tanszékkal rendelkezik öt karon, tudományos szakemberekkel, továbbá technológiai és támogató tagokkal. Ezen kívül rendelkezik minden szükséges infrastrukturális felszereltséggel, amelyek megfelelő szolgáltatást nyújtanak hallgatóik számára, támogatva a szakmai és élethosszig tartó tanulást, például: elektronikus kérelmek kezelése, ingyenes Wi-Fi szolgáltatás, könyvtár, klinika, tornaterem, étterem és büfék, parkolók, konferenciaközpont, tanácsadói, szociális ellátó, foglalkoztatási, pályatanácsadói, innovációs és vállalkozásfejlesztési irodák, valamint a cserediákok számára szállás.

A projektben való közös munka során mindannyian nagyon sokat tanultunk.

Reméljük, hogy sikerül felkelteni az olvasók figyelmét és érdeklődését is a projekt iránt és bízunk abban, hogy e kiadvány elolvasását követően jól hasznosítható információkkal gazdagodnak.

dr. Nagy Ágnes
főosztályvezető
Békés Megyei Kormányhivatal
Foglalkoztatási Főosztály

Kai Ettrich
vezérigazgató
SAQ - Sächsische Aufbau- und
Qualifizierungsgesellschaft mbH

Maria Della Giovampaola
igazgató
So Di Fo srl

Giulio Felicetti
igazgató
Agricoltura è Vita Associazione

Prof. Michael Bratakos
elnök
Institute for Life-Long Learning,
Technological Educational
Institution of Athens

III. A mezőgazdasági vállalkozóvá válást elősegítő jó gyakorlatok, esettanulmányok

III.1. Magyarország

1. „Kitörési pont a háztáji gazdaságok irányába” – Békés megyei közmunka pilot program

Békés megye munkaerő-piacán igen nagy számban találhatók alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, többnyire szakképzetlen, a munkanélküliséggel tartósan küzdő álláskeresők, akik visszavezetése a munkaerő-piacra igen nehéz feladatot jelent a munkaerő-piaci szervezet számára. Mindezek mellett Békés megye hagyományosan az ország agrártérségei közé tartozik, így a helyi értékekre és természeti erőforrásaira alapozva kézen fekvőnek tekinthető, hogy ezen ágazat jelentős kitörési pontot jelenthet a foglalkoztatási problémák kezelésében.

Az itt élők birtokában lévő, illetve a programmal tematizált, fejlesztett, illetve újólag megszerzett tradicionális tudás hosszú távon biztosíthatja e hátrányos helyzetű térségben a foglalkoztatás bővítését és a munkajövedelmek megszerezhetőségének lehetőségét.

A mezőgazdasági vállalkozói tevékenység indításának lehetőségét a Magyarországon működtetett közfoglalkoztatási programok alapozzák meg, melyek egyrészt a kezdeti időszakban átmeneti jövedelmet biztosítanak az érintetteknek, másrészt tőkét és finanszírozást jelentenek az induló beruházások megvalósulásához.

A programban résztvevők kiemelt céljuknak tekintik, hogy Békés megyében, de különösen az érintett dél-békési térségekben hatékony, célszerű és gazdaságos közfoglalkoztatás valósuljon meg. Lehetőséget akarnak teremteni mindenkinek, aki munkája eredményeként kívánja megkeresni a megélhetéséhez szükséges forrásokat. Lehetővé kívánják tenni, hogy minden ember a munkájával, a munkáján keresztül legyen építő részese a térségnek, valamennyien alkotó energiáin keresztül közösen tegyék jobbá az érintett térségeket és egymás életét. A résztvevők magukénak érzik, hogy a munka nem csak gazdasági szükségesség, hanem a mindannyiunkban szunnyadó alkotó energia megvalósulása és a közösségépítés aktív eszköze is.

A program célja

A „Kitörési pont a háztáji gazdaságok irányába” című Békés megyei közmunka pilot program - mely egyben egy gazdasági modell is - célja egy olyan újszerű, gazdaságilag is fenntartható (azaz

állami források nélkül is működőképes) rendszer felállítását, amely a térség munkanélküliségi mutatóit jelentősen csökkenti úgy, hogy érdemi és hosszútávon is fenntartható gazdasági tevékenységet végez háztáji vegyes gazdasági tevékenység kialakításával. Mindezek mellett kiemelt feladata az önfenntartó termelési tevékenység kialakítása értékteremtéssel, piaci igényeknek megfelelő termékekkel, korszerű szakmai tudással és szemléletmóddal.

A program célcsoportja

A hátrányos helyzetű, ugyanakkor mezőgazdasági tevékenység végzésére alkalmas területi adottságokkal rendelkező térségben élő, a téli közfoglalkoztatási program keretében megszerzett mezőgazdasági szakképzettséggel rendelkező és a szakképzetlen álláskereső, akik vállalják a szociális szövetkezeti tagságból származó kötelezettségeiket, továbbá vállalkozói szemlélettel és szándékkal rendelkeznek.

A program háttere

A program olyan egyedi kezdeményezés, mely a Békés megyei adottságokra alapozva, hagyományos mezőgazdasági tevékenységek folytatásával kívánja a már középtávon önfenntartó, háztáji gazdaságban dolgozó kistermelők létrejöttét támogatni. Magyarországon nagy igény mutatkozik a kisüzemi előállított mezőgazdasági termékek fogyasztására, így kézen fekvő e termékek előállítására vállalkozói tevékenységet alapozni. A résztvevők munkáját a szociális szövetkezetek által biztosított és kihelyezett alapanyagok, valamint infrastruktúrájuk biztosítja. Ez utóbbi tevékenységek hidalják át a vállalkozói tőke hiányából származó hátrányokat, illetve biztosítják az értékesítést, ezzel a jövedelemszerzés biztonságát.

Így a vállalkozói tevékenység kockázati tényezői jelentősen csökkenhetnek.

A program konzorciumi megállapodás keretein belül valósul meg, mely konzorciumi megállapodást az érintett önkormányzatok írják alá.

A programban megvalósított konkrét tevékenységek

A komplex program megvalósításának első időszakában, a résztvevők körének kiválasztását, a támogató konzorciumi szerződés aláírását követően mezőgazdasági áru-előállítási feladatok (zöldségtermesztési és állatnevelési feladatok) végzése történik a koordináló szervezet által biztosított szerződéses keretrendszerben. A koordináló szervezet által biztosított inputanyagokkal, termeszéstechnológiával, szaktanácsadással egységes, magas minőségű termékek termelése történik.

A növénytermesztési feladatok esetében az önkormányzatok által biztosított területen létrejövő, blokkosított rendszerű fóliaházakban, 10+1 fős brigádokban, összesen 440 fő bevonásával folyik a munkavégzés.

Az állattartásban lehetőség van a házakhoz kihelyezni, vagy közösen, egy hizlalóban nevelni a hízókat. A sertések a helyi adottságoktól függően kerültek kihelyezésre.

A második időszakban a program stabilizálása történik, ebben a fázisban már kiegészítő támogatások nélkül, csak bérjellegű költségek támogatott finanszírozása történik. Ebben a fázisban kifejezett cél, hogy a közfoglalkoztatottak a program végére - a szociális szervezetek segítségével -

önfenntartóvá váljanak, a korábban állástalan személyek szövetkezeti tagviszonyban immár vállalkozói tevékenységet végezzenek.

A tevékenységek ismeretanyagának átadása a két helyszínen kialakított tangazdasági körülmények között történik. A program keretében kialakításra kerül egy növénytermesztési gyakorlati ismereteket és innovatív technológiákat bemutató, valamint egy, az állattenyésztéshez kapcsolódó gyakorlati bemutató telephely, ahol a programban résztvevők elsajátíthatják a termelő tevékenység végzéséhez szükséges gyakorlati ismeretanyagot. A program végére olyan szakmai és vállalkozói ismereteket sajátítanak el, melyek lehetővé teszik számukra a szövetkezetekben való önálló, értékteremtő és jövedelmet biztosító munkavégzést.

A programban résztvevő szervezetek az értékesítések és beszerzések egymás közti erősítésével, közösen lépnek fel a piac, a marketing, a beszerzés és a szaktanácsadás területén, a vevői igények figyelembe vételével. A program során – a konzorciumi szerződés alapján – kiemelt jelentősége van az együttműködésnek, mely bázisul szolgálhat a későbbi kooperatív összefogásoknak, további foglalkoztatást bővítő programok megvalósításának, a jó gyakorlatok egymástól való átvételének és a hasznosítható tudás megosztásának.

A program eredménye és hatása

A program eredményeképpen, a kitűzött célok elérésével az önállóan, immár szubvenciók nélkül gazdálkodó szövetkezetekben a tagi jogviszonyban lévő, korábban állástalan személyek képesek lesznek a saját maguk és családtagjaik létfenntartását biztosító jövedelem előteremtésére.

Az elsajátított ismeretek birtokában a szövetkezetek tevékenységük és kapacitásaik bővítésével később önmaguk is foglalkoztatókká válhatnak, így alkalmazottak felvételével tovább emelhetik térségük foglalkoztatási szintjét és mérsékelhetik a munkanélküliséget. A termesztési és tartási ismeretek multiplikatív jelleggel kerülnek átadásra, így a létrejövő bemutatóhelyek bázisán folyamatosan biztosítható a tudás átadása az újonnan belépőknek, illetve szakképesítést nyújtó képzések indíthatók ugyanezen tangazdasági képzőhelyeken.

A program megvalósításának másodlagos hatásaként emelkedik a konzorciumban résztvevő önkormányzatok kooperációja, mely további együttműködések létrehozására és sikeres programok megvalósítására készítetheti őket.

2. „Vállalkozáskeltető” komplex munkaerő-piaci program

Az állami foglalkoztatási szerv hatáskörében eljáró Békés Megyei Kormányhivatal alapvető célja a munkanélküliség kezelése, többek között új munkahelyek teremtésének elősegítésével is. A munkahelyteremtés egyik fontos eleme az álláskereső vállalkozóvá válásának támogatása, ezért egy egyedülálló, újszerű eszközrendszerrel, célzott munkaerő-piaci program segítségével valósult meg, részben mezőgazdasági területen, az álláskereső személyek vállalkozóvá válásának, saját vállalkozásaik beindításának támogatása.

A 2013. évben befejeződő 2 éves projektben, Békés megyében 18 fő piacképes szakképesítéssel és életképes vállalkozási ötlettel rendelkező álláskereső vállalkozóvá válása részesült támogatásban, egy külföldön már kipróbált, Magyarországra adaptált vállalkozáskeltető módszer segítségével.

A program célja

A hátrányos helyzetűnek minősülő Békés megye egyik kitörési pontjaként új vállalkozások létrejöttének elősegítése egy komplex - Európai Unió és hazai forrást is felhasználó - munkaerő-piaci program megvalósításával.

Egy Leonardo da Vinci innováció transzfer projekt keretében a Franciaországban kifejlesztett, valamint Belgiumban és Portugáliában sikeresen bevezetett „Couveuse” – vállalkozáskeltető módszer megismerését, a helyi sajátosságok, a jogrendszer figyelembevételével, annak adaptálását, a magyarországi gyakorlatban való kipróbálását, tesztelését, helyi modell kialakítása volt a cél. Magyarországi forrás felhasználásával a programba vont álláskereső képzésének, mentorálásának és vállalkozóvá válásának támogatása valósult meg.

A program célcsoportja

A hátrányos helyzetű térségben élő, szakképzettséggel és életképes vállalkozói ötlettel rendelkező, vállalkozni szándékozó álláskereső.

A program háttere

Békés megyében is folyamatosan nagy az érdeklődés az álláskereső körében az állami foglalkoztatási szerv által nyújtott vállalkozóvá válási támogatás iránt, azonban a vállalkozást ténylegesen elindító aránya az érdeklődők mindössze 10%-a. Egy felmérés alapján kiderült, hogy a munkanélkülieket leginkább visszatartó tényező a vállalkozásindítással járó magas kockázat, valamint a vállalkozások működtetéséhez szükséges ismeretek hiánya.

Az, hogy valaki sikerre tudja-e vinni a vállalkozását, bármilyen alapos előszűrés és felkészítés mellett is csak egyféleképpen derülhet ki, ha kipróbálja. Erre azonban Magyarországon nem volt mód, miközben az igény nagy lenne rá, ezért a program a vállalkozójelöltek részére új lehetőséget teremt arra, hogy vállalkozási ötletüket kockázatmentesen kipróbálhassák.

A programban megvalósított konkrét tevékenységek

A komplex munkaerő-piaci program keretében a „Couveuse” – vállalkozáskeltető módszer adaptálása és tesztelése során Békés megyében 18 fő munkanélküli kapott lehetőséget a vállalkozás működtetéséhez szükséges kompetenciák fejlesztésére és vállalkozói ötletének tesztelésére, majd önálló vállalkozásának elindítására.

A programot megvalósító magyar szervezetek és feladataik:

- Békés Megyei Kormányhivatal (program megvalósítása és koordinálása, képzési és vállalkozóvá válási támogatás megállapítása)
- Békés Megyeért Vállalkozásfejlesztési Közhasznú Közalapítvány (mentorálás)

- Türr István Képző és Kutató Intézet Békéscsabai Igazgatósága (képzés lebonyolítása, mentorálás)
- Békéscsabai Ipartestület (mentorálás)
- Kereskedők, Vállalkozók Békés Megyei Szervezete (mentorálás)
- Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (mentorálás)
- Vállalkozáskeltető Kft. (vállalkozás tesztelése)

Az adaptált új módszer kulcseleme az volt, hogy a vállalkozójelölteknek alkalmuk nyílt vállalkozási ötletük kockázatmentes kipróbálására. A módszer egyedülállósága és innovatív vonása abban rejlett, hogy a vállalkozójelöltek számára lehetővé vált, hogy vállalkozásukat olyan jogi státusz birtokában teszteljék, ami számukra semmilyen kockázatot nem jelent. A vállalkozójelöltek a projektbe vont Vállalkozáskeltető Kft. nevében és kockázatára végezheték a később önállóan végezni kívánt vállalkozói

tevékenységet, így oly módon szerezhettek piaci visszajelzést a termékeik/szolgáltatásaik kereslete iránt, hogy még nem váltak önálló vállalkozókká. Ez a kockázatminimalizáló módszer adta a vállalkozás-keltető különlegességét és biztosította a létrejövő vállalkozások sikerét.

A bevonásra kerülő ügyfelek kiválasztását a kormányhivatal és a vele együttműködő partnerszervezetek végezték. Olyan ügyfelek bevonása volt a cél, akik már rendelkeztek egy életképes vállalkozói ötlettel, valamint a tervezett vállalkozási tevékenységhez szükséges szakmai végzettséggel. A projekt keretében elkészült egy **kiválasztási módszertan** és útmutató, mely iránymutatást adott a szakembereknek a programba belépő állás keresők szelekciós kritériumoknak való megfelelőségének vizsgálatához. A pályázati felhívásra összesen 144 fő állás kereső jelentkezése került befogadásra. Három körös kiválasztást követően 18 fő került programba vonásra.

A vállalkozáskeltetőben eltöltött időszak alatt a leendő vállalkozók **6 hónapos gyakorlat-orientált** (110 óra elmélet és 418 óra gyakorlat) **vállalkozói kompetenciák fejlesztése kép-zésben vettek részt**, melynek keretében elsajátították a vállalkozások indításához, működtetéséhez elengedhetetlenül szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket, kompetenciákat. A képzés során a résztvevők megismerték a vállalkozói tevékenység jogi, gazdasági, marketing környezetét, amelynek eredményeként a program végére önálló, működőképes vállalkozást tudjanak létrehozni.

A résztvevők részére biztosított volt a folyamatos **egyénre szabott mentori támogatás**, a program résztvevőit a képzés alatt és azt követően is mentorok támogatták személyre szabottan abban, hogy elkészítsék üzleti tervüket és vállalkozásukat képesek legyenek elindítani vállalkozó-vá válási támogatással.

A **vállalkozóvá válás támogatására** a képzési programelem lezárulását követően a védett környezetből kilépve került sor. Aki a tesztidőszak alatt eredményes vállalkozási tevékenységet folytatott és úgy döntött, hogy vállalkozóvá válik, az a mindenkori minimálbérnek megfelelő összegű vállalkozóvá válási támogatásban részesült maximum 6 hónapos időtartamra. A támogatás célja az volt, hogy a kezdő vállalkozók az önálló tevékenység első hónapjaiban is rendelkezzenek egy fix, minimális jövedelemmel, ami biztosíthatja a kötelező terhek, költségek megfizetését a vállalkozás felfuttatásának ideje alatt. A mentori támogatás folyamatos volt a vállalkozóvá válás támogatásának időszaka alatti is a résztvevők részére.

ik és szolgáltatásaik a lakosság mind szélesebb körében történő megismertetésére a jövőbeni vállalkozói sikereik érdekében.

A program keretében lehetőség volt az alkalmazottként történő elhelyezkedése is amennyiben a tesztidőszak végén úgy döntött a vállalkozójelölt, hogy nem vállalkozóként kíván tevékenykedni. Ezzel elkerülhetővé váltak a sikertelen vállalkozás hátrányos következményei.

A Békés Megyei Kormányhivatal támogatásával a jelölteknek a program lezárását követően is lehetőségük nyílt a különböző vásárokon, fesztiválokon és kiállításokon **terméke-**

A program eredménye és hatása

A komplex, EU-s és hazai forrás felhasználásával megvalósított munkaerő-piaci program nagyon sikeres volt, a projektbe vont 18 főből 15 fő vállalkozóvá, 3 fő őstermelővé vált, később közülük négyen alkalmazottakat is foglalkoztattak.

A projekt a "Díj az Európai Vállalkozások Ösztönzéséért 2013" pályázat mind a nemzeti, mind a nemzetközi fordulójában **nívódíjban** részesült.

A Békés Megyei Kormányhivatalban kiemelt figyelmet kap a nemzetközi projekt keretében átvett és adaptált, a szervezet működésébe beépített folyamatosan alkalmazott vállalkozáskeltető módszer. Ez a módszer a 2013-2014 között megvalósított „A jól meNŐ vállalkozásokért” című Európai Unió által támogatott projektben és a 2014-2015 között megvalósított „Vállalkozás-keltető 2.0” elnevezésű megyei munkaerő-piaci programban is alkalmazásra került.

A három program keretében összesen 98 fő került bevonásra, közülük 74 fő vett részt támogatott vállalkozói ismeretek megszerzését célzó képzésben. **A programok eredményeként 64 fő vált vállalkozóvá**, közöttük méhészt, kertgondozót, növénytermesztőt, csicsókatermesztőt is.

A megvalósított programok jelentősen elősegítették az álláskereső vállalkozói szemléletmódjának kialakítását, ösztönözték a vállalkozói kedvet. A program hosszú távon **hozzájárul a vállalkozói lét támogatásán keresztül a foglalkoztatási helyzet javulásához**, a munkanélküliség csökkenéséhez. A kudarcra ítélt kényszervállalkozásokkal ellentétben, a program támogatásával a valóban piacképes ötlettel és megfelelő szakképzettséggel rendelkező álláskereső indíthatnak sikeres vállalkozást.

A projekt további rendkívül fontos hatása volt, hogy a tapasztalatok felhasználásával **jogszabály-módosítási javaslat készült** a Nemzetgazdasági Minisztérium részére, melynek eredményeként 2014. évtől támogatható az álláskereső vállalkozás indításához és működtetéséhez szükséges kompetenciák megszerzésére indított oktatásban, valamint vállalkozói kompetenciákat fejlesztő képzésben való részvétel.

III.2. Németország

1. Köllitsch Oktatási és Kutató Intézet

Németországban létrehozták az állam által működtetett mezőgazdasági képző központok hálózatát, mely elsősorban a duális gyakornoki képzést nyújtó vállalatok számára áll rendelkezésre, valamint szakmai továbbképzéseket szervez különböző cégek részére.

A Köllitsch Oktatási és Kutató Intézet szolgáltatásait évente több mint 1500 cég, munkavállaló és gyakornok veszi igénybe.

A program bemutatása és céljainak ismertetése

A Köllitsch Oktatási és Kutató Intézet egyike a 18 állami tulajdonban lévő képzési és minősítési központoknak Németországban. A szervezet működését Szászország irányítja és finanszírozza.

A szervezet céljai az alábbiak:

- a német duális oktatási rendszer keretében szakképzési programok megvalósítása az adott képesítés – mint pl.: mezőgazdász és állattenyésztő – megszerzését igénylő munkakörökhöz
- mezőgazdasági tanoncok, tanácsadók és más szakemberek továbbképzése
- kísérletek, vizsgálatok és bemutatók lebonyolítása
- fenntartható és környezettudatos mezőgazdaság példájának demonstrálása az agroökológiai táj koncepciójának megvalósításával

A szászországi gazdaságok biztos jövőjét és hatékony működését alapvetően a modern technikai eszközök és a magas szakmai szintű képzési és minősítési kínálat biztosítják.

A program célcsoportja

A Köllitsch Oktatási és Kutató Intézet ajánlatai minden érdeklődő számára nyitva állnak. Különösen az alábbi mezőgazdasági célcsoportokkal foglalkoznak:

- tanoncok
- mezőgazdasági dolgozók
- gazdálkodók
- tanácsadók

A németországi oktatási központok területi tagoltsága miatt a Köllitsch-i szervezet a leginkább kihasznált Szászország és Dél-Brandenburg lakossága és cégei körében. Ezen felül együttműködik más országokkal és iskolákkal, pl.: Lengyelország és Csehország. Továbbá a különféle célcsoportok számára lehetőség nyílik személyre szabott oktatási tevékenységek megtervezésére is.

A program története

A szervezet története a 19. században kezdődött több vidéki gazdaság szövetkeztévé való egybeolvadása révén. 1945 végéig magántulajdonban lévő nemzeti tenyészgazdaságként működött. 1949-ben ezen a helyen egy olyan állami tulajdonban lévő birtokot hoztak létre, mely az egykori NDK vezető gyakornoki és tenyészgazdaságává nőtte ki magát.

1992 után a szakképzett személyzet által biztosított tudás, a tenyésztők értékes állatállománya és a szakképzésben szerzett széleskörű tapasztalatok adták az alapját a korszerű oktatási és kutatási intézet megalapításának. Nem volt hasonló szervezet működésére példa akkoriban, viszont a szervezeti felépítés és képzési kínálat tekintetében Nyugat-Németországban már léteztek hasonló képzési és minősítési központok.

Az Oktatási és Kutató Intézet a Szász Környezetvédelmi, Mezőgazdasági és Földtani Minisztériumba integrálódott, és a minisztérium különleges szervezeti egységei számára kísérleti alapul szolgál. Továbbá, a szászországi és szomszédos tartományok számára is rendelkezésre álló mezőgazdasági képzési és minősítési központ.

A programban alkalmazott technológiák

Szászországban a kompetenciaközpontok szakmai hatáskörüknek megfelelően támogatásban részesültek és szakosodtak. A mezőgazdaság mellett halászzattal, lótenyésztéssel és erdőszettel foglalkozó oktatási szervezetek is működnek. A Köllitsch Oktatási és Kutató Intézet a mezőgazdaságra és az állattenyésztésre szakosodott. Ezzel a szakosodással a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat hatékonyabban lehet felhasználni, így minőségileg is magasabb szintet lehet elérni.

A képző központ számos modern tanműhellyel és oktatóteremmel rendelkezik:

- marhatenyésztési oktatóműhely (tejelő tehén tartása, borjak nevelése, vágómarha nevelése)
- sertésenyésztési oktatóműhely (kismalacok szaporítása, sertéshízlalás)
- tanműhely az állat- és termékismeret elsajátításához
- képzőműhely a beltéri munkát támogató technológiák használatának elsajátításához
- képzőműhely agrármérnöki tudás elsajátításához
- oktatóterem az egyszerű javítási munkálatokhoz
- megújuló energiaforrások (beleértve a biogáz üzemet)
- számítástechnikai oktatóterem
- gyakorlótér (5,5 hektár megművelt terület és legelő)

A szakképzési programok megvalósítása 6-8 fős csoportok részvételével zajlik, nagy hangsúlyt fektetve a gyakorlati részre. Emiatt az átfogó, egymáshoz kapcsolódó szakmai ismeretek közvetítésének rendkívül nagy jelentősége van.

A különböző gépek és berendezések, amelyek csak a képzéseken résztvevők számára elérhetőek, magas minőségű képzési tevékenységet garantálnak. Hat működőképes fejűzem, továbbá teherautók, traktorok, növényvédelmi felszerelések, valamint aprítógépek állnak rendelkezésre. Az Oktatási és Kutató Intézet épületegységeinek és műszaki feltételeinek köszönhetően az állattenyésztési és termelési tevékenység teljes egészében a tanműhelyekben és jól felszerelt tantermekben zajlik.

Az Oktatási és Kutató Intézet tevékenységei közé tartozik továbbá a takarmánytermesztés 925 hektár mezőgazdasági területen (66%-a megművelendő terület, míg 44%-a legelő). Az állattálmány 200 tejelő tehenet, 90 borjút, 140 kocát, 240 szarvastehenet és 50 őzsutát tartalmaz. Az intézeten belüli, alkalmazott kutatás keretében megvalósuló tudományos elemzések magas szakértelmet és naprakész tudást igényelnek. Ezzel párhuzamosan a számos kutatási projekt során összegyűjtött feltevések azonnal megvalósíthatóak és bizonyíthatóak. A gyakornoki képzéseken szakértői tudással rendelkező, gyakorlott oktatók állnak rendelkezésre. A folyamatos szakmai és pedagógiai minősítésnek köszönhetően magas színvonalú gyakornoki programot lehet az érdeklődők számára ajánlani.

A gyakornoki program feltételeiről az alábbi linken elérhető film nyújt tájékoztatást:

www.smul.sachsen.de/lvg

A képző központ rendelkezik továbbá saját bentlakásos iskolával. A képzések ideje alatt a résztvevőket kétágyas szobákkal, saját fürdőszobával felszerelt lakásokban szállásolják el. Minden szobához hűtő és TV tartozik. A szabadidő eltöltésére focipálya, fitnessterem, internetszoba és grillező terasz áll rendelkezésre.

Új termékek és technológiák/innovatív aspektusok

Az Oktatási és Kutató Intézet innovatív aspektusa a modern technológiákon alapuló, magas színvonalú szakértői végzettségben rejlik. A kormányzati támogatásnak, amely lehetővé teszi a szolgáltatás alacsony áron történő biztosítását, illetve a 18 németországi képző központ egymáshoz viszonyított közelségének köszönhetően, csaknem az összes vállalkozó számára elérhető a képzési kínálat. A képzési kínálat megnöveli a vállalkozók versenyképességét és sikerességét.

A duális gyakornoki programok kiterjesztése képezi az innováció másik fontos részét. Alapesetben a duális gyakornoki program egyetemi képesítéssel egyenértékű végzettséget ad, továbbá a gazdaságban gyakorlatszerzésre és munkavégzésre nyújt lehetőséget. Az Oktatási és Kutató Intézetben a gyakornoki program specifikus témákat feldolgozó workshopok keretében zajlik. Például a gyakornokok megtanulják a hegesztés azon technikáját, mellyel kisebb javításokat végezhetnek, működtetni tudják az automatikus fejőszközöket, vagy a GPS által navigált traktorokat.

A gyakornoki program kibővítését teljes egészében Szászország finanszírozza, azaz teljesen ingyenes a gyakornok számára. Ezzel a bővítéssel a kamaszok számára nagy esély mutatkozik arra, hogy munkát találjanak közvetlenül a gyakornoki program után. Ennek megfelelően a fiatalok munkanélküliségi mutatója viszonylag alacsony.

Eredmények és hatások

A Köllitsch Oktatási és Kutató Intézet képzéseinek évente 1.400 személy vesz részt minősített képzéseken és 130 gyakornok a duális képzés gyakornoki programjain.

A részvételi arány magas, a felajánlott workshop jellegű képzések gyakran maximális létszámmal folynak. Közvetett eredményként a mezőgazdasági vállalkozók szakmai tudása elmélyül. Az agrárszektor csődrátája 2014 első negyedében 0,2% volt. Egyéb üzletágak, mint pl.: az építőipar és gasztronómia rátája 1%-on állt, ötszöröse az agrárszektorénak.

Az elmúlt 10 évben összességében csökkent a csődeljárások száma.

2. Agrargenossenschaft Gopersgrün

Még a magas szakmai színvonalon működő vállalatok számára is sok esetben nehéz a cég-fenntartás és a bevételekből történő mindennapi megélhetés. A Németországból és Ausztriából származó ún. „szövetkezeti modell” (Genossenschaftsmodell) a sikeresen működő fiatal vállalkozások, az ingatlantulajdonosok és a tapasztalt partnerek szövetségének egyik kiváló példája.

Az alábbiakban bemutatott „Agrargenossenschaft Gopersgrün” gyakorlata jól prezentálja, hogyan működik sikeresen együtt több mint 100 partner.

A program leírása, célkitűzések

Az Agrarhof Gospergrün egy törvényesen bejegyzett szövetkezet. Az egyénekből és cégekből létrejövő szövetkezeti együttműködések közös célja a közös üzleti működésből származó gazdasági fellendülés (profitrealizálás). Az Agrarhof Gopersgrün egy olyan mezőgazdasági szövetkezet, melyet 1991-ben alapítottak 176 taggal. A szövetkezetet egy, a tagok által kijelölt Vezetői Bizottság és Ellenőrző Bizottság irányítja.

Az Agrargenossenschaft Gopersgrün különlegessége a szolgáltatások és ajánlatok sokszínűsége. Itt mutatkoznak meg az együttműködés nyilvánvaló előnyei.

A program célcsoportja

A szövetkezeti modell elsődleges célja az aktivitás növelése, hatékonyabbá tétele és a kis- és mikro vállalkozások bevételeinek növelése. A cégek a szövetkezetbe hozzák magukkal a meglévő technológiáikat, alkalmazzák a rendelkezésre álló módszereket és osztoznak a bevételen. Azonban önálló személyek és nagyvállalatok is profitálhatnak a szövetkezeti tagságból. Az önálló személyek biztosíthatnak használaton kívüli földterületeket, a nagy cégek pedig anyagi támogatást, így hozzájárulhatnak a termelés feltételeihez és biztosíthatják a hosszú távú kínálatot.

A mikro- és kisvállalkozások kombinációjának előnyei sokrétűek, pl. közös eszközhasználat, jobb vásárlási és eladási feltételek, közös marketingstruktúra használata. Ezek mind olyan szolgáltatások, mellyel az induló mikrovállalkozások nehezen boldogulnak. A legnagyobb nehézséget az anyagi források hiánya jelenti.

A program története

Német nyelvterületen az első szövetkezetek a 19. században alakultak. Ez többek között a kis cégek kölcsönös ellátását segítette, illetve a beszerzési szövetkezeteknek köszönhetően javultak a vásárlási feltételek is. A szövetkezetek esetében még mindig az 1889-es társulási törvény van érvényben. 2015-ben a német szövetkezetek száma elérte a 7600-at, tagjaik száma pedig a 20 milliót. 2015 márciusában a szövetkezetek ötlete bekerült az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség cím városmányosai közé, mely Németország első ilyen jellegű nevezése volt.

Az Agrarhof Gospersgrün története 1977-ben kezdődött. Ekkortájt alapították a „Saatbau” Mezőgazdasági Termelési Szövetkezetet (Landwirtschaftliche Produktionsgenossenschaft LPG).

3 mezőgazdasági vállalat egyesítette erőit ezen a területen. Ebben a formában a szocialista kormány támogatta a közös termelést, a tudományos és a technológiai fejlesztéseket, melyért cserébe ez feladatokkal és célokkal látta el az embereket.

Az 1990-es német újraegyesülés után a Mezőgazdasági Termelő Szövetkezet feloszlott. A szövetkezeti modell lehetőséget biztosított a vállalatoknak a fennmaradáshoz. A korábbi alkalmazotakból egyesületi tagok lettek, akik önállóan vezették a vállalatot.

Egy átalakulás következtében 1991. november elsején létrejött az Agrarhof Gospersgrün. 176 részvényes segítette a cég működését, mely 3000 hektáron való gazdálkodást jelentett.

A szövetkezet szolgáltatásai folyamatosan bővültek az elkövetkezendő években. A termesztett növények esetében is változás következett be, a hangsúly a gabonatermelésen volt, de vetőmag- és krumpli termeléssel is elkezdtek foglalkozni, eljött a direkt marketing ideje is.

1993-ban az egyesület épületeket és állatokat vásárolt fel, így a növénytermesztésről vegyes termelésre váltott.

Az állategészségügyi követelmények miatt (tejelő marha és hízó marha tenyésztés) át kellett alakítani az istállókat is.

1997 január elsején az SB – Gaststätte (hentesáru és szállító cég) kivált az Agrarhof Gospersgrün-ből és azóta a szövetkezet 100%-os leányvállalataként korlátolt felelősségű társaságként üzemel.

2001-ben megkezdődött a régi szarvasmarha istállók lovas paradicsommá történő átalakítása, mely magában foglal egy sportsarnokot és a lóistállót.

2011-ben az újonnan épült tejelő pajtát teljesen automatizált fejőrendszerrel szerelték fel.

2012-ben a sikeres átalakításoknak köszönhetően 4 csillagos minősítést szerzett a cég.

2013 októberében befejeződött a régi állattartó épületek vendégházzá és apartmanná alakítása is.

A program megvalósításához használt technológia

A szövetkezet nyitva áll, bárki tagja lehet. A belépés során meg kell bizonyosodni a szervezet alkalmasságáról. A szövetkezethez való csatlakozással a cég szavazati jogot szerez, még a nyereség felosztásában is szavazhat. A cégen belüli munkavállalás a megüresedő állások, vagy szerződeshosszabbítások alapján történik. A béreket kollektív szerződésekben, valamint a nyereség alapján határozzák meg.

A vállalat egyik legérdekesebb fejlesztése a szolgáltatások kibővítése volt. Nem a teljesítmény változtatására irányult a kezdeményezés, inkább csak a szolgáltatások bővültek. A gazdaságilag már elavulttá vált eljárásokat, módszereket átalakították ésszerűbbé és gazdaságosabbá tették az üzemeltetését (pl.: a korábbi istállók apartmanná alakítása).

A gazdaság boltjában saját és a régió egyéb részéről származó termékeket is értékesítenek, a feldolgozott élelmiszereket pedig a helyszínen található étteremben hasznosítják.

Az Agrarhof Gospersgrün a következő szolgáltatásokat nyújtja az alábbi területeken:
Gabonák és mezőgazdaság

- gabona, hüvelyesek, repce és takarmány piaci termelése
- modern technika és GPS használata
- hazai és nemzetközi marketing
- a gazdaság boltjában gabonatáp értékesítése is

Krumpli-termesztés

- új rendszer a gyorsabb növekedés érdekében
- különböző krumplifajták termelése
- saját marketing a gazdaság boltjában a partnerek segítségével

Tej és szarvasmarha

- saját borjú nevelde működtetése
- jóléti követelmények biztosítása
- saját etetőanyag előállítása
- saját fagylalt gyártása marketing célból

Hentesáruk, vendéglátás

- saját készítésű kolbász (marketing)
- ételkiszállítás rendezvényekre
- saját konyha, önkiszolgáló étterem működtetése, tradicionális ételkínálat biztosítása
- ételkiszállítás nyugdíjas otthonba, iskolákba és cégekhez
- szobák fenntartása 120 fő részére

Bogyós gyümölcsök ültetvények

- eper, málna, goji, aronia-bogyó termesztése

Gazdabolt

- regionális és saját termékek forgalmazása

Egyéb

- 8 apartman és lakókocsi park fenntartása
- rendezvények helyszínének és tárgyi feltételeinek biztosítása

Lovak

- lovas turizmus, bértartás
- lovagló leckék tartása, lovaskocsi bérlet

Új termékek és technológiák/innovatív aspektus

Az Agrarhof Gospersgrün megmutatta, hogy a széleskörű szolgáltatások ellenére, a kis- és mikro vállalkozások jól együtt tudnak működni és ennek több előnye is van: központosított vezetés, könyvelés, vásárlás és marketing, közös befektetések, közös eszközhasználat, új befektetések. Ezáltal nő a termelés és erősödik a verseny az önállóság teljes elvesztése nélkül.

A széleskörű szolgáltatások előnye, hogy stabil hátteret biztosít, hisz így nem csak egy terület működésén múlik a szervezet fennmaradása. A jelenlegi alacsony tejárak miatt nehéz a gazdaságos üzemeltetés. Azonban ha kis ideig szüneteltetik is ezt az ágazatot, a vállalat egésze gazdaságilag stabil marad.

Eredmények és hatás

Egy egyesület alapításának magasak a költségei, mivel kezdő lépésként olyan közös, stabil alapot kell létrehozni, amely esetében minden résztvevő egyenlően járul hozzá a költségekhez. Éppen ezért a kezdeti fázis nehézségeinek áthidalására egy szakmailag kedvezőbb megoldást, a szövetkezeti formát hozták létre, mely Németországban az egyik legbiztonságosabb vállalkozási formának minősül. A vállalati fizetésektelenség aránya 2012-ben 0.06% volt, így ez a cégforma képviseli a legkisebb kockázatot.

Az Agrarhof Gospersgrün 1977 óta sikeresen működik többféle szövetkezeti formában. Az ilyen jellegű cégek prognózisa igen pozitív, hisz több mint 100 munkahelyet biztosítanak.

III.3. Olaszország

1. TAS for AGRIFORM

Bemutakozás

A projekt célja főként a vidéki területeken élő, nehezen elérhető, mezőgazdaságban tevékenykedő célcsoportjába tartozók képzésbe vonása a projekt keretein belül.

További cél, hogy a projekt keretében nehéz helyzetű célcsoportokba tartozók (általában alacsony végzettséggel rendelkezők) kerüljenek bevonásra és, hogy a kis és közepes méretű európai agrárvállalatok versenyképességét növeljék az iskolai rendszerű oktatásban már nem tanuló, mezőgazdasági dolgozókra szabott innovatív képzési módszerrel.

A projekt nemzetközi kutatási tevékenységében részt vett Olaszország, Franciaország, Spanyolország, Lengyelország és Bulgária, mindenütt megcélozva, a felnőtt gazdálkodókat, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek.

Célok és célkitűzések

A Tas for Agriform jelentése: nyomon követés, mint stratégia a mezőgazdasági képzésért. Célja, hogy kikísérletezzon és érvényesítsen egy új, hatékony képzési módszert, mely az 50 év feletti mezőgazdaságban dolgozókat célozza meg, akik alacsony iskolázottsággal rendelkeznek és nehézségeik voltak az iskolai rendszerű oktatásban. A célok meghatározását kutatómunka előzte meg (helyszíni látogatások, az interjúk agrár-szektorban dolgozókkal, az agrárvállalatok képviselőivel), valamint disszeminációs tevékenység, melynek célja a mezőgazdasági vállalatok figyelmének felkeltése volt.

A fejlesztési tervhez kutatási módszerekre volt szükség, mely alapján megismerték a gazdálkodók tanulási tulajdonságait, motivációját és szükségleteit a következők segítségével:

- interjúk a szakokkal az agrár-szektorban
- motivációs interjúk gazdálkodókkal, vállalkozókkal, akik különböző EU régiókban dolgoznak
- szakmai gyakorlatok leírásának összegyűjtése

A szakmaiság legfőbb akadálya a kompetenciák hiánya az üzletvezetésben, marketingben, kereskedelemben és minőségbiztosításban.

A mezőgazdaságban dolgozók és vállalkozók érzik a szakmai fejlődés szükségességét, azonban a következő akadályozó tényezők merülnek fel:

- az általuk szükségesnek tartott képzési igényeket nem igazolja vissza a társadalom és ez elégedetlenséget eredményez
- a formális képzésbe való visszatérés nem megoldott, hisz nincs meg a végzettségük és tudásuk a továbbtanuláshoz
- nehezen szerzik meg azt a tudást, ami szükséges a munkához és ez megnehezíti integrációjukat

A projekt a következőkre fektet hangsúlyt:

- fejlesztendő a tanulási módszer, mely túlmutat az általános oktatási módszereken és kielégíti az agrárvállalkozók szükségleteit
- egy olyan képzési modell kifejlesztése, amely számításba veszi a társadalmi státuszt, a munkakörülményeket, a termelési technikákban való jártasságot, minőséget, marketinget és az általános üzletvezetést
- előtérbe helyezi az agrárvállalkozói jártasságok fejlesztését
- meghatározza a tanítási irányvonalakat a tesztelési periódusra
- agrárvállalkozói fókuszcsoportokat tesztel Olaszországban, Franciaországban, Spanyolországban, Lengyelországban és Bulgáriában

Célcsoportok

A TAS AGRIFORM olyan mezőgazdasági szakembereket, vállalkozókat céloz meg, akik elmúltak 50 évesek, alacsony képzettségűek és üzletvezetési készségük fejlesztésre szorul.

A gazdálkodók különböző feladatai:

- élelmiszerek előállítása
- természet és földterület védelme
- falusi turizmus védelme
- a gazdaság vezetése vállalkozói perspektívából
- termékek minőségének garanciája
- piac folyamatos figyelése
- a termelés nyomon követése
- a termelést követő fázisok irányítása

Az Agrár- és Vidékfejlesztési Hivatal 4 sarkalatos pontot határozott meg egy gazdaság vezetéséhez:

- Üzletvezetés:

Az üzleti élet állandó változásokon megy keresztül. A gazdák nem csak termelők, hanem üzletemberré is kell válniuk.

- Marketing és kereskedelem:

A gazdálkodók szabadon dönthetnek arról, hogy mit termelnek, nem feltétlenül függenek az Európai Unió támogatásaitól, de egy gazdaság sikeressége azon múlik, hogy mennyire tud a piaci kínálatnak megfelelni, hogyan épít kapcsolatot a piac egyéb résztvevőivel és mennyire követi nyomon a termelést követő fázisokat.

- Élelmiszerbiztonság és minőség:

A mezőgazdasági termelést a piac által meghatározott feltételeknek megfelelően kell vezetni. Fontos a rugalmasság, fenntarthatóság, a piaci- és környezeti igények figyelembevétele, a minőség-ellenőrzés, a környezetszennyezés megelőzése. Nagy hangsúlyt kell fektetni az élelmiszerbiztonságra, az üzleti folyamatokra és a környezetvédelemre.

- Nyomomonkövethetőség:

A gazdák olyan menedzserek, akik figyelemmel kísérik a termelési folyamatot a „földtől az asztalig”. Egyben üzletemberek is, hisz tevékenységük manapság már komplexebb, új feladatok megoldása és új kompetenciák szükségesek ahhoz, hogy a vállalkozás profitot termeljen. Az a gazdaság, amely nem tud lépést tartani a nyereséges gazdaságokkal, nem lesz csábító az elkövetkezendő generációk számára.

A projekt háttere

Sok olyan tényező van a gazdák életében, amelyek megnehezítik számukra a folyamatos élethosszig tartó tanulásban való részvételt. Elsősorban ezekre a tényezőket kell számba venni, hogy a TAS projekt kimenetele meghatározható legyen. A gazdák már rendelkeznek ismeretekkel, amelyeket a gyakorlatban is alkalmaznak, de nem nyitottak az új ismeretek elsajátítására és azok alkalmazására. Azt kell felismerni, hogy a gazdák egy zárt közösséget képviselnek, ahol tradíciók szerint élnek, mely erősen meghatározza szakmaiságukat és addig egyáltalán nem nyitottak a változásra, amíg az nem válik az egyetlen lehetséges úttá fennmaradásukhoz. Éppen ezért a gazdák képzéséhez egy olyan rendszert célszerű kialakítani, mely hidat képez a régi és új ismeretek között, az elvárás és kapacitás között a kompetenciák tekintetében, és amely szembenéz az új politikai és gazdasági követelményekkel és a szakmai fejlődéssel kapcsolatos elvárásokkal. A képzés átvezeti őket azon a folyamaton, melyben újrarendeljük tapasztalataikat és ez segíti őket abban, hogy megújítsák a személyiségüket az új elvárásokhoz igazodva. A TAS AGRIFORM egy új képzési módszert dolgoz ki, mely a gazdák jelenlegi tudására és tapasztalataira építve határozza meg, hogy mit kell még megtanulniuk és azt milyen módszerrel tudják megtenni. Fontos a minőség, a követhetőség és a vállalkozói látásmód kialakítása. A módszer

és a felhasznált eszközök a jelenlegi Európai Unió agrártrendekre, a szakképzési háttérre és az élethosszig tartó tanulást érintő Európai Unió irányelveire épülnek. A hatékony munkamódszer alapja, hogy a tanulási folyamatot a szakmai gyakorlatba integrálja, mely eredményeképp az új ismeretek és módszerek látványos tanulási és innovációs hajlandósághoz vezetnek.

Folyamatleírás

A megelőző kutatás a képzési stratégiákat vizsgálta a TAS for AGRIFORM a projekt célcsoportjának meghatározása céljából. Andragógiai és pedagógiai ismeretekre volt szükség az élethosszig tartó tanulás megvalósításához, a felnőttek tanulási képességeinek és motivációjának megismeréséhez. A képzés non formális, szakmai gyakorlati formában valósult meg. A képzés kétórás időtartamokban, esténként zajlott, kis csoportokban (10 fő) és a fókusz a már meglévő és az itt megszerzett tudás integrációjára került. Kihívást jelentő szituációs gyakorlattal indult a képzés.

A folyamat részeként egy új képzőprofil alakítottak ki (tanácsadó-képző), mely a következő tudásanyag és kompetenciák alapján jellemezhető:

- vállalkozásvezetés, termelési technológiák, marketing, minőségi termelés kritériumai
- területismeret és a fejlesztési problémák ismerete
- vállalkozástan
- megfelelő kommunikáció a gazdákkal
- a tanulási folyamatot segítő kompetenciák
- animációs készségek
- képzésben résztvevő csoportok vezetése

A képző szerepe:

- megkönnyíti a probléma felismerését és szituációk segítségével megoldásokat keres
- megoldási alternatívák kiválasztása szituációs gyakorlatok segítségével
- új tudásanyag bemutatása és használatának támogatása
- új kompetenciák megszerzésének és használatának megkönnyítése

A tananyag nagy körültekintéssel lett összeállítva a következő jellemzőkkel:

- könnyen érthető
- egyszerű nyelvezetű
- képekkel ellátott és képregényes forma alkalmazása a szöveg könnyebb megértéséért
- ismerős problémák (könnyen beazonosítható és meghatározható) és szituációk (ráébredt bizonyos tudás és kompetenciák hiányára) bemutatása

A képzési folyamat lépései:

1. Olyan szituációk **bemutatása**, melyek rávilágítanak a problémák megoldását segítő ismeretek és kompetenciák hiányára.
2. Az eset **kielemezése** és megvitatása, a megoldandó probléma felismerésére és a megoldás megtalálására helyezi a hangsúlyt.
3. A tanácsadó/képző az új információt és ismereteket **közvetíti**.
4. A szakemberek tudásának, ötleteinek felhasználásával a lehetséges megoldások **megtalálása**.
5. A felvetett megoldási formák **megvitatása** hatékonyságuk szempontjából.
6. Az új ismeretek és kompetenciák **elsajátítása** (képzés).

Innováció

A TAS for Agriform képzési módszerének innovációja a gazdák bevonására épül egy non formális képzés keretében, mely a mezőgazdaság evolúcióját célozza meg, különös figyelmet fordítva a minőségre, nyomomonkövethetőségre és a piaci igényekre.

A célcsoportra szabott hatékony és értékes képzési módszer az alábbi tulajdonságokkal rendelkezik:

- eredeti
- innovációs
- könnyen átvehető
- nem dolgozik formális oktatási anyagokkal
- sokrétű gyakorlati tevékenységben alkalmazható
- ösztönzi a társadalmi kapcsolatok kialakítását, mert azok eszközként szolgálnak a tudás együttes elsajátításához
- új képzői profillal dolgozik (tanácsadó/képző)
- új típusú tananyag (képregény, ösztönző szituációk)

A TAS for Agriform 3 alapvető módszert használ:

- egy jelentőségteljes tapasztalat kritikus elemzése (probléma beazonosítása, szembenézés a problémával, új ismeretek alkalmazása a probléma megoldásában, kompetenciák újrastrukturálása szakemberek és szakértők bevonásával)
- képregények alkalmazása (napi tevékenységek ábrázolására, figyelemfelkeltésre használják, ösztönzi a tanulást)
- megvitátás fókuszcsoportokban (szakértő képző/tanácsadó segítségével)

Hatás és eredmények:

- a módszer megvalósítása transzferálható különböző szektorokba az élethosszig tartó tanulásra és non formális képzésre vonatkozóan
- didaktikus anyagok használata az oktatás interaktívvá tételéhez, mely képes kielégíteni a célcsoport igényeit
- képzési csomag létrehozása (önéletrajz-módszer-eszközök) az elérhető képzési repertoár keretein belül nemzeti és nemzetközi (EU) szinten
- szakmai profil fejlesztése, tanterv kidolgozása és a célcsoportra szabott képzési eszközök használata az új kompetenciák fejlesztése céljából
- a módszer terjesztése, visszajelzések összegyűjtése különböző szektorokból
- az összegyűjtött visszajelzések alapján transzferálható és adaptálható módszer

2. Oasi Agriturismo Baugiano

A 100 esztendőes Baugiao farm a toscanai Montalbano mezőgazdasági művelésre alkalmas területein található. Nemrégiben a gazdaság infrastruktúrája átalakításra került, amely során egy tradicionális gazdaságból egy multifunkcionális aktív központ jött létre, mely agrárturizmussal, oktatással, művészettel, kultúrával, képzési tevékenységgel és még animációval és szórakoztatással is foglalkozik.

Baugiano egy kitűnő példája a mezőgazdasági üzletnek, mely kombinálja a mezőgazdasági termelést a széleskörű, multifunkcionális tevékenységekkel.

Célok

A cél a Baugiao farm tradicionális gazdaságból modern agrárvállalkozássá alakítása volt a következő szempontok alapján:

- a dinamikus biogazdálkodás garantálása és támogatása
- multifunkcionalitás kialakítása
- széleskörű vendégkör kialakítása
- gyermekek részére szervezett foglalkozások tervezése, lebonyolítása

Az átalakítás a biogazdálkodás felé mutat, mely felhívja a figyelmet a környezettudatosságra, és az új generációknak megtanítja a természeti élet tiszteletét és megbecsülését.

Célcsoportok

A gazdaság nyitott a nagyközönség előtt, a látogatókat, mint egy turista látványosság fogadja, bioételekkel és szállással. A gazdaság széleskörű kulturális, oktató és szórakoztató szolgáltatásokkal várja az idelátogatókat.

A közönség jellemzően iskolás gyerekek és tinédzserek, akik részt vesznek a kulturális programokban és igényeiknek megfelelő kínálatokat kapnak.

A projekt háttere

Az igényesen kialakított Baugiao farm Montalbano 13 hektáros mezőgazdasági területen található. A terület a neolitikus kor óta lakott, az őskori romok manapság is láthatóak. A mezőgazdálkodás itt a 16. században családi gazdaságok formájában kezdődött olajfák, zöldségek biotermelésével és kisállományi állattartással. A 18. században nyílt egy olyan fogadó a területen, ahol a vendéglátás a helyi termelésre épült. 1999-ben az Európai gazdasághoz való csatlakozás hatásával volt a kis agrárgazdaságokra, így a Baugiao farm fenntartása is veszélybe került. A vezetőség úgy döntött, szembenéz a kihívással és enged a tradicionális gazdaság evolúciójának, hogy általa multifunkcionális társasággá alakuljon innovatív ajánlatokkal, termékekkel és tevékenységekkel.

Folyamatleírás

A gazdaság a biotermelés feladása nélkül, új gondolkodásmóddal egy széleskörű ajánlatokat biztosító multifunkcionális területté alakult. Eredetileg a gazdaság alapjául az olajfák nevelése, a gesztenye és a sokféle zöldség termelése szolgált. A gazdaság a Coldretti Mezőgazdasági Szövetkezet hálózatához tartozó „Campagna Amica” piacokra termel. A Baugiano Bioagricert tanúsítvánnyal igazolja a biominőséget, azonban a kis mennyiségben megtermelt árúk nem esnek át minősítési eljáráson, annak érdekében, hogy árak ne növekedjen a vásárlók számára. Az állattenyésztésben birkákat, kecskéket, teheneket, lovakat, szamarakat, disznókat, nyulakat és csirkéket tartanak. A gazdaság termékeit a helyszínen található boltban és étteremben értékesítik.

Egy nagy felújítás keretében a gazdaságot átalakították, felszerelését, környezetét oly módon alakították ki, hogy az a nagyközönség számára is elérhető és a különböző programok céljaira használható legyen.

A régi épületeket felújították, és egy 19 férőhelyes hotelt nyitottak. A gazdaságban a tinédzserek és gyermekek számára 5 tematikus terület került kialakításra abból a célból, hogy megismerjék a vidék világát és növeljék környezettudatosságukat. A területek a következők: *Agrizoo*, itt megismerhetik a gazdaságban élő állatokat, *Il bosco dei folletti*, a manók erdeje, ez a terület a színházról szól, itt az erdőről szóló régi történeteket mesélnek, *Preistorica*, egy őskori terület, ahol a gyerekek megismerhetik a régészetet, *Ortolandia*, ez sokféle zöldséget termelő zöldségeskert, *Il giardino dei profumi*, gazdag virágoskert gyógynövényekkel.

A Baugiano nem csupán egy látogatható terület, hanem egy interaktív élményeket kínáló központ, amely programjai leginkább a gyermekeket és a tinédzsereket célozza. A non formális oktatás a gazdaság fő missziójává vált.

Innováció

A Baugiano gazdaság a tradicionális gazdaságból multifunkcionális üzletté alakulás pozitív példája, ahol a mezőgazdasági termelés és tenyésztés mellett helyet kap a kultúra, oktatás, diaktika és a környezetvédelem is.

A kreatív tevékenységek kiinduló pontja a termelés és a tenyésztés volt, a vidéki gyerekparkká alakult gazdaság programjaiban a kommunikáció kulcsszerepet játszott. A Baugiano park látóival nem vásári attrakciók, hanem jelentőségteljes részei a vidéki világnak. A tradicionális örökségek, mint a méz, a kenyér, a sajt és a biotermelés más megvilágításba kerülnek és értékes, mondhatni mágikus forrásként szerepelnek. A Baugiano farm hasznos, interaktív programokkal, idegenvezetési túrákkal, színházzal, workshopokkal és szerepjátékkal várja az idelátogatókat.

A felépítés referenciálul szolgálhat más gazdaságoknak, melyek izoláltan végzik a termelést és nem sikerült még nyitniuk a nagyközönség felé. A Baugiano farm jól alkalmazkodott az aktuális trendekhez, mely a turizmust helyezi előtérbe. Sőt mi több, a gazdaság társadalmi feladatokat is ellát együttműködve a helyi egészségügyi szolgáltatókkal, és szívesen látja a fogyasztókkal elő embereket is a speciális oktatási programjaikban.

Eredmények

Az Oasi Naturalistica Baugiano egy sikeres vállalkozás, mely kifejezetten a fiatalok számára nyújt igényeiknek megfelelő, érdekes programokat.

A gazdaság több díjat is kapott, mint multifunkcionális üzleti modell:

- 2009: Oscar Green Coldiretti Nemzeti Díj a helyi fejlesztésért
- 2010: beillesztették a Genius Loci nemzeti archívumba, a nemzeti gazdaság tizenkét jó gyakorlatának egyikeként
- 2011: a Copa-Cogeac Európai Díj a nőkre alapozott innovációért a mezőgazdaságban
- 2012: a Mezőgazdasági Minisztérium és Erdőfelügyelet Nemzeti Díja a De@Terra
- 2013: a PAC-t promótáló legjobb 4 gyakorlat közé választották, mint európai mezőgazdasági reformot, és bemutatásra került, mint egy kitűnően fenntartható családi gazdaság a 2014-es brüsszeli kiállításon
- 2014: Terre Florenti Díj, melyet Firenze tartomány adományozott a mezőgazdasági fenntarthatóságért

A látogatóközönség megbecsülése is állandó elismerésben részesíti, mely elvezette a gazdaságot a teljesen megérdemelt sikerhez.

3. Angeli di Varano az agroturizmus és kapcsolódó multifunkcionális tevékenységek a Conero Parkban, Olaszországban

Az „Angeli di Varano” elnevezésű eset rávilágít arra a fontos tényre, mely szerint a családdal együttműködve sokkal eredményesebb munkavégzés érhető el. Ezen kívül az agroturizmus segítségével a városiakok jobban megismerkedhetnek a vidékkel, a gazdák mindennapi munkájával és ösztönzi őket arra, hogy a termékeket közvetlenül a gazdaboltból vásárolják meg.

A Chiuconci testvérek mindkét tagja egyetemi oktatásban részesült (Lorenzo gazdasági és pénzügyi végzettséget szerzett, míg Matteo agrártudományi és technológiai irányvonalon tanult, valamint rendelkezik szőlészeti és borászati végzettséggel is), továbbá a Mezőgazdasági Minisztérium fiatal gazdák számára szóló képzései által mélyítették el szaktudásukat. Tanulmányaik során például az alábbiakat tanulták: üzletvezetési stratégiák és szabályozások, családi pénzügyek és családi kapcsolatok kezelése, vállalatközi kapcsolatok, az élelmiszeripar technológiai és szabályozási környezete. A mindenre kiterjedő oktatás lehetővé tette számukra a borászat és az agroturizmus működtetését saját vállalkozásuk keretében.

Történelem és a gazdaság bemutatása

A tenger és a hegyek között a Mount Conero lábainál, a ParkNaturalon belül található **“Angeli di Varano”**.

A vidéken élők kemény munkájának köszönhetően a Marche mezőgazdasági területein olyan terményeket termesztnek, melyek képesek a megújulásra, de egyben tükrözik a hagyományokat is.

A három generációt összekovácsló nagy szenvedély: a föld szeretete. Ez biztosította az **“Angeli di Varano”** álom megszületésének alapját - farm és agroturizmus Anconában.

A Chiuconci család történelmük során a harmadik évezred kihívásaira készültek fel. A két testvér, Lorenzo és Matteo úgy döntött, hogy a hagyományoknak megfelelően extra szűz olívaolajat és értékes méznapraforgót termesztene, továbbá előállítanak a népszerű és öreg "Senatore Cappelloból" származó búzából tésztát, olívaolaj felhasználásával csokoládékrémet, valamint a Monteculpiانو régió fő szőlőjéből egy kiváló minőségű bort, amely a Rosso Conero elnevezést kapta.

Az elmúlt években a szülők segítségével további agroturisztikai tevékenységekbe kezdtek (B&B) egy nagy projekt keretében, mely évente rengeteg turistát készítet a Conero szívében található paradicsom meglátogatására.

A gazdálkodók számára a multifunkcionalitás azt jelenti, hogy felhasználásra kerülnek mindazon rendelkezésre álló erőforrások, amelyek magasabb jövedelmet és/vagy megtakarítást eredményeznek. Az összes erőfeszítés arra összpontosult, hogy kiegészítő jövedelemre tegyenek szert a mezőgazdasági tevékenységek öncélú diverzifikálásával és saját szakmai kézműves munkájukkal.

A kezdeti gazdasági nehézségek ellenére a cég azonnal a köztudatba került egy modern és "multifunkcionális" céggént.

Egy beruházás keretében befogtak az öreg történelmi borászat átépítésébe, hogy egy új, modern borászatot hozzanak létre új gépek beszerzésével. A régi cementből készült hordókat új eljárással készült hordókra cserélték ki, ezen felül új traktorok kerültek beszerzésre, továbbá 2,5 hektár szőlőt ültettek, majdnem megduplázták az olajfaligetet és méztermelés céljából kaptárakat is telepítettek. Durumbúzát ültettek a tészták és normál búzát a kenyérfeldolgozás miatt. Folyamatosan folynak tesztek annak érdekében, hogy az ország mezőgazdasági piaca számára egészséges termékek kerüljenek előállításra környezetbarátabb módon. Az utóbbi időben egy 3 szobás panziót alakítottak ki, továbbá létrehoztak egy vendéglőt, egy falusi boltot és kóstoló helyiséget termékeik kóstoltatása céljából.

Lorenzo, a két testvér közül az idősebb, Anconában született 1975-ben, és mindig is itt élt. Miután megszerezte közgazdász és pénzügyi diplomáját a Politecnica delle Marche Egyetemen, minden idejét az igazi, örök szenvedélyének, a bornak szentelte. Jelenleg az Olasz Sommelierok Egyesületének tagja, mely szakmai segítséget nyújt számára, továbbá az Olasz Tartományi Gazdálkodók Szövetségének alelnöki tisztségét tölti be. A cégen belül aktív szerepet játszik mind a termelésben, mind a cégvezetéshez fűződő összes tevékenységben.

Matteo, a fiatalabb, 1978-ban, Anconában született. Agrártudomány és Technológia, illetve Szőlészet és Borászat szakirányokon végzett. Több cégnél szerzett tapasztalatot, pl.: „Rutherford Hill Winery” (Napa

Völgy, USA), „Haselgrove Wines” (McLaren Völgy, Ausztrália), «Monteverro» (Grosseto, Olaszország), „La Cantina dei Colli Ripani” (Ascoli Piceno, Olaszország), „Thestia ltd” (Agrinio, Görögország) sorrendben pincemunkásként, borászsegédként, laboratóriumi vezetőként, majd borászati igazgatóként. Jelenleg vállalkozói tevékenységének keretében szakmai tanácsadást végez borászatok részére a Marche régióban és külföldön, a cégen betöltött szerepe elsősorban műszaki jellegű, kiemelt figyelmet fordítva a fejlesztésre és minőségbiztosításra.

Alkalmazott technológiák/Konkrét tevékenységek/Folyamat leírása/Alkalmazott képzési módszerek

A cég független az energiaellátástól, az üzembehelyezett 6 kW-os napelemes rendszer a felmérések alapján kielégíti a termelés és a panzió energiaigényét

A cég a DOC és DOCG borok termesztése által képviselt alaptevékenysége mellett extra szűz olívaolaj, vadvirág és napraforgó méz előállítással, és tésztakészítéssel is foglalkozik és az idei évtől kezdődően panziójuk is nyitva áll.

- **Szántóföld:** 20 hektáron, vetésforgóban termesztenek különböző növényeket, pl.: durumbúzát és napraforgót. A szezon végén a gabonatermés egy része konzorciumok számára értékesítésre kerül, másik része a cégnél marad tészta és kenyér előállítása céljából.
- **Olívaolaj:** átlagosan 6 Q liternek megfelelő olívaolajat termelnek, amelyből legtöbb a gazdaság boltjában kerül értékesítésre, amely a borértékesítési hálózat tagja.
- **Szőlőültetvény:** területe 3,5 hektár, melyből 2,5 2010-ben került kialakításra. Jelenleg 8.000 palack bort termel ki. A következő két év becsült termelése 16.000 palack a szőlő-ültetvények maximális kihasználtságával.
- **Tészta, kenyér, méz:** előállításuk nem tartozik a cég alaptevékenységéhez, de termékekkel szeretnének minél inkább a helyi piaci igényeknek megfelelni és specializálódni.

Tevékenységei

- mezőgazdaság
- agroturizmus

Agroturisztikai szállások

- 1 ház (eredetileg egy parasztház 1850-ből)
- 3 dupla/tripla ágyas szoba
- 9 ágy áll rendelkezésre
- reggeliző helyiség kizárólag a vendégek számára
- mezőgazdasági kóstolóterem

Kereskedelem

- gazdabolt a közvetlen értékesítésért

A FOLYAMAT GRAFIKUS ÁBRÁZOLÁSA

ANGELI DI VARANO TÁMOGATÓ FOLYAMATOK LEÍRÁSA VÁLLALATI FOLYAMATÁBRA

ANGELI DI VARANO A FOLYAMAT GRAFIKUS ÁBRÁZOLÁSA

KULCSFOLYAMATOK

TÁMOGATÓ FOLYAMATOK

4. Azienda Agricola Enrico & Lanzalaco S.S.

Az itt bemutatott jó gyakorlat azért fontos, mert az "egységben az erő" elvét szimbolizálja, továbbá rávilágít a generációk közötti és a családon belüli együttműködés fontosságára. Ezen felül még azt is bizonyítja, hogy a nehezebb környezeti adottságok tükrében is lehetséges eredményes termelést folytatni – a föld megfelelő kiaknázásával és produktív felhasználásával – ugyanúgy, mint a sík vidéken. Az alábbi jó gyakorlat a fiatal gazda, Luca vállalkozásán keresztül kerül bemutatásra.

Luca a Felsőfokú Mezőgazdasági Intézetben és a Földművelésügyi Minisztérium specifikusabb, a fiatal gazdák számára tartott képzésein tanulta az alábbiakat: üzletvezetési stratégiák és szabályozások, családi pénzügyek és családi kapcsolatok kezelése, vállalatközi kapcsolatok, az élelmiszeripar technológiai és szabályozási környezete.

Mindezek mellett Luca mély szakértelmét a gazdag családtörténetének köszönheti, hiszen nagyszülei és szülei is megosztották vele saját tapasztalataikat és átadtak minden olyan fontos tudást, amellyel csak az idősebb korosztály rendelkezik, pl.: a termőföld jellegzetességei, a Ligur-dombok lehető legeredményesebb megmunkálása, továbbá a diverzifikáció elsajátítása a cég kis méretének ellenére.

Ez a példa azért is lehet mintaértékű, mert a családok együttműködésének fontosságát emeli ki, és Luca-nak, a fitala gazdának, azt a képességét, amellyel az új multifunkciós mezőgazdaság elvárásainak képes megfelelni, pl.: el tudja végezni a napenergia-felhasználáshoz szükséges berendezések telepítését.

A gazdaság története és bemutatása

Az Enrico és Lanzalaco gazdaság 1984-ben alapult, miután a fiatal gazda - aki jelenleg a gazdaság vezetője - szülei összeházasodtak. Később fiuk vette át tőlük a céget. Előttük az anyai család több generáción keresztül vezette a gazdaságot. A gazdaság Liguira egyetlen síkterületén található, pontosabban a Piana del Centában, ami egy fontos mezőgazdasági jellegű nagyváros az Albenga önkormányzatán belül. A gazdaság egyedülálló, hiszen egyik része üvegházakból áll, másik részén a szabadban folyik a növények termesztése.

A gazdaság igazodik a tipikus albengai környezethez, ahol a korlátozott termőföldnek köszönhetően a gazdák optimalizálják a talajművelést intenzív termeléssel, magas hozzáadott értéket képviselve.

A gazdaságon elsősorban virágos növényeket és cserepes gyógynövényeket termesztenek, különösen rozmaringot, kakukkfűvet, zsályát, cikláment és margarétát, az olasz és külföldi piacokra. A cég egy része továbbá zöldségeket is termel, mint pl.: Albengai spárgát, egy ritka ibolyafajt, az Albengai articsókát és a Tüskés ibolyát a helyi piac számára.

A termelés tapasztalatai

A gazdaság 1984-ben kevesebb költségvetéssel működött és logisztikailag sem volt célszerű a felépítése, továbbá főként zöldségeket termelt nyáron és télen egyaránt, és csak egy antik és elavult üvegháza volt. 1985-ben a cégvezető szülők a vállalat széttagoltságát a szomszédos területek felvásárlásával és a messze lévő területek eladásával csökkentette, annak érdekében, hogy egy olyan cég jöjjön létre, amely egyetlen nagy területen helyezkedjen el. Néhány év után sikerrel jártak és a jelenlegi méretre duzzasztották a gazdaságot.

Alkalmazott technológiák/Konkrét tevékenységek/Folyamat leírása/Alkalmazott képzési módszerek

Luca 2006-ban az Albenga Mezőgazdasági Szakközépiskolában tanult és szakmai gyakorlatot végzett annak érdekében, hogy a Savonai Provincia Mezőgazdasági Szakember Nyilvántartásba bekerüljön, melynek köszönhetően segíteni tudta szüleit a gazdaság vezetésében. Szükségessé vált a fejlesztés és a zöldségeket termesztő cég diverzifikálása, ennek érdekében az a döntés született, hogy átvállalnak különböző, tipikus és egyedi Albengai spárgatermesztésre, mivel a cég fennmaradása veszélyeztetetté vált. Ez ugyan visszatérés volt a múltba, de három évvel az első aratás után a helyi piac teljes mértékben igazolta az elképzelésüket.

Ezzel egy időben úgy döntöttek, hogy kibővíti a virágcserepes termékinálatukat, főként a szigorú szabályozásokat és korlátozásokat megkövetelő német nagykeresdők felé. Ennek érdekében a teljes cég a Global GAP szabványának igyekezett megfelelni (korábban EurepGAP), amelynek célja:

- az európai piac igényeinek kielégítése a versenyelőny megszerzésével
- a természeti erőforrások felhasználási hatékonyságának növelése a környezeti hatások minimalizálása mellett
- a jó mezőgazdasági gyakorlatok integrálása a növényvédelem szabályaival
- biztosítani a termékek nyomonkövethetőségét és higiéniai kezelésének betartását
- a munkavállalók egészsége és biztonsága iránti felelősségteljes hozzáállás

2009-ben - hónapokig tartó jelentős tanulmányok és kutatások után, együttműködve más szervezetekkel - eldöntötték, hogy szakmai tudásukat felhasználva elsőként a megújuló energiaforrásokba fektetnek be, különös figyelmet fordítva a napelemes rendszerek kialakítására és kezelésére. Ezért 2011 decemberében a gazdaság élen járt a napelemes rendszerek kialakításában, de elsősorban nem a jótékony napenergia felhasználás volt a cél, hanem, hogy lerakják az intelligens hálózat első építőkövét, azaz az energiatermelés és felhasználás egyszerűsítése és hatékonnyá tétele a széndioxid-kibocsátás termelésének korlátozásával.

A cég a mai napig 200.000 különböző méretű cserepes gyógy- és virágos növényt és 3.000 négyzetméteren őszi-tavaszi zöldségeket termeszt, melyeket közvetlenül a Solidal Purchase Groups Országos hálózaton keresztül értékesít a Slow Food közreműködésével.

Bevezette a víz és energia ésszerű felhasználásáért vonatkozó irányelvét, különös hangsúlyt fektetve a megújuló energiára. Ezen kívül más cégekkel egyetemben, akik az Albengai Mezőgazdasági Szervezettel működnek együtt, lehetőséget biztosít fiatal diplomások számára olyan gyakorlati képzésen való részvételre, melyek elmélyítik az iskolában tanultakat.

Ingatlan kiterjedése

2 hektár (1,5 saját tulajdon és 0,5 bérelt)

Agrártermékek

- 200.000 különböző méretű cserepes gyógy- és virágos növények
- őszi és tavaszi zöldségek

Élelmiszerek

- gyógynövények, őszi és tavaszi zöldségek

Nem élelmiszeripari termékek

- virágos növények
- megújuló energiaforrások felhasználása, különös figyelmet szentelve a napelemes rendszerek kiépítésére és működtetésére

Tevékenységek

- mezőgazdaság
- együttműködés az Albengai Mezőgazdasági Szervezettel - lehetőség biztosítása fiatal diplomások számára gyakorlati képzéseken keresztül az iskolában tanultak elmélyítésére

Kereskedelem

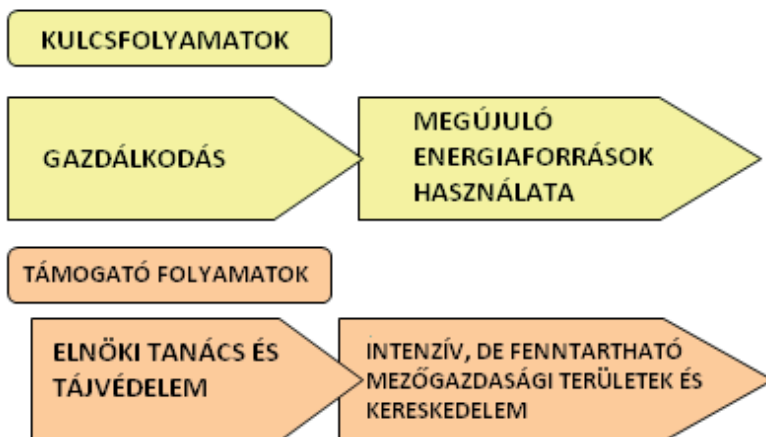
- hagyományos értékesítési csatornák
- GAS (Solidal Purchase Groups – országos hálózat)

Hamarosan felmérték, hogy a piac igényei megváltozásával a hagyományosan termesztett termékek, mint pl.: zöldségek, már nem voltak annyira keresettek a cserepes növények iránti megnövekedett kereslet miatt. A bevételek növelése érdekében szükségessé vált a földterület optimális kihasználása a közelmúlt befektetéseinek megtérüléséhez. Ez a folyamat 2.000 váza szívszorszép-termeléssel kezdődött, azóta a termelés a kertészeti növények rováására folyamatosan növekszik. A gazda egyéb cserepes virágok nevelésébe is belekezdett, mint pl.: krizantém és ciklámen, az üvegházban és kint a szabadban. 1997-ben úgy döntöttek, hogy építenek egy új üvegházat, amely a legalkalmasabb az új növények számára, új helyi öntöző- és fűtési rendszereket alkalmazva.

A FOLYAMAT GRAFIKUS ÁBRÁZOLÁSA

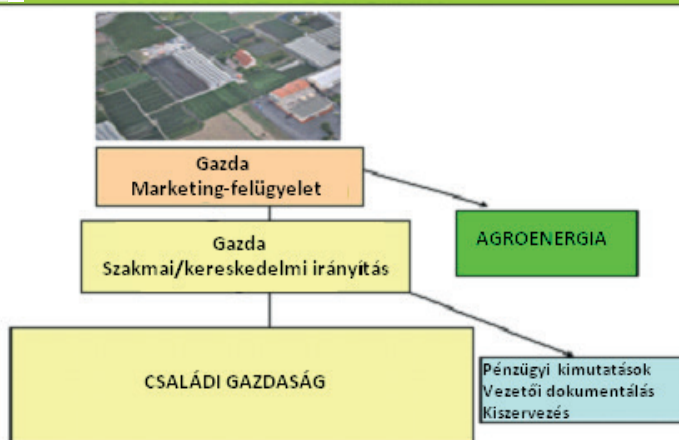
ENRICO & LANZALACO S.S. A FOLYAMATOK GRAFIKUS ÁBRÁZOLÁSA

TÁMOGATÁSI FOLYAMAT LEÍRÁSA VÁLLALATI FOLYAMATÁBRA

ENRICO & LANZALACO S.S. TÁMOGATÁSI FOLYAMAT LEÍRÁSA VÁLLALATI FOLYAMATÁBRA

Kiegészítés

A területrendezés keretében azt lehet mondani, hogy a mezőgazdaság és a táj mindig is elválaszthatatlan volt egymástól, olyannyira, hogy sokszor a táj a mezőgazdasági területtel kerül beazonosításra. Liguria sem kivétel ez alól, főként a nyugat Liguriában található Albenga.

Ezt az azonosítást sokszor a mezőgazdasági terület és a táj egybeolvadása indokolta. Mára ez a helyzetkép drasztikusan megváltozott. A változás oka kisebb számban tulajdonítható a mezőgazdasági foglalkoztatásnak, és nagyobb mértékben a tájak megváltozott jellegének, mivel különféle, a mezőgazdasághoz nem kapcsolódó, épületek hódítanak egyre inkább teret, a városi és elővárosi lakóházaktól kezdve a turisztikai szálláshelyeken át a gyárépületekig, bevásárlóközpontokig és jelentős közúti és energia infrastrukturális fejlesztésekig. Főként ebből a gyors és mélyen ható átalakulásból származnak a ma már érzékelhető területproblémák, melyre az úgynevezett „tereprendezési tervezés” gyakorlata jelenthet megoldást.

Ennek köszönhetően került meghirdetésre egy „mester tervként” Albenga legutóbbi városfejlesztési tervezete, amely még nem elfogadott ugyan, de magában foglalja az üzleti és infrastrukturális beruházásokat, javítják a térség környezeti minőségét, az intenzív mezőgazdasági termelést, valamint versenyképességét, és ezáltal annak fenntarthatóságát megteremtve.

A jövő egyik kihívása lesz megvédeni az egyezséget a mezőgazdaság és a vidék között a régiós cégek vezetőinek érdekeit és a környezetvédelmi szempontokat szem előtt tartva.

III.4. Görögország

1. Choromidis Co

A „Choromidis Co” vállalatot 1947-ben alapította Alexandros Choromidis. Miután bejejezte tanulmányait az Athéni Agrártudományi Egyetemen, azzal kezdte karrierjét, hogy dísfákat és cserjéket gondozott.

Az észak-athéni Acharnes városában saját földterületén hozott létre egy minta faiskolát, ahol dísznövényekkel foglalkozott. Ugyanakkor ő volt az első agrárvégzettségű szakember Görögországban, aki tájépítészetben is dolgozott.

Mivel Európában mindenhol járt és tudományos könyveket is olvasott a témában, így különböző nagyobb projektek keretében különleges növényeket nemesített. Az ő terve és műve az Onasis szigeten a „Skorpiók”, a Niarchos szigeten a „Spetsopoula”, az Athéni Amerikai Követségen található tájépítészeti látványosság, illetve az ő nevéhez fűződik az Akropolisz hegy tájépítészeti reformja is.

Ez idő tájt a 60-as és 70-es évek folyamán, amikor még az összes görög labdarúgópálya földdel borított volt, ő lett a felelős a futballpályák befűvesítéséért.

1967-ben a növények iránti szeretete miatt párástó berendezést importált Angliából, ez volt az első ilyen berendezés Görögországban, a saját vállalata üvegházában.

Így belekezdett a növények szaporításába hajtások segítségével, dugványozással. Ő volt az első növénytermesztő, aki hajtással szaporította növényeit Görögországban. Az Athéni és Thessaloniki Egyetemekről a diákok a professzoraikkal együtt meglátogatták az üvegházat, hogy a párástó berendezést és a dugványozás menetét tanulmányozhassák.

Felhasznált technológiák

A következő módszereket alkalmazzák a termelés során:

- 1) Párástó berendezések használata a növények szaporítása során.
- 2) Különleges üvegházban tárolják a fiatal növényeket és segítik, hogy különálló egyedekké fejlődjenek azáltal, hogy gyökeret növesztenek.

- 3) Cseppalapú öntözőrendszert használnak a legtöbb növény esetében. Ez a rendszer biztosítja a lehető leggazdaságosabb vízfelhasználást, illetve a műtrágya elosztásában is segít.
- 4) Perlitet és habkővet használnak a talajmixtúrákhoz, így biztosítva a megfelelő növekedést és szellőzést a gyökerek számára.
- 5) A nyári időszak folyamán, amikor a napsugárzás túl erős, 7 méteres magasságban egy hálózattal fedik be a növénynevelődet, mely csak a fény 60%-át engedi át.
- 6) Olyan biológiai hormonoktól alkalmaznak, mely stresszes körülmények között is (pl. nagyon hideg hőmérséklet) elősegíti a növények gyökérnövekedését.
- 7) Folyékony viasszal permetezik be a kevésbé ellenálló növényeket télen, esténként és 0 fok alatt, mely megvédi a friss hajtásokat a fagytól.
- 8) Tavasszal, a komposztból hozzáadott trágyával segítik a növekedést, így a növények sok bio tápanyaghoz jutnak.
- 9) A cég semmilyen kémiai hormonkeverékkel nem dolgozik, hisz abban az esetben a növény nem természetesen növekszik, stresszes lesz, és ez végül elpusztítja a teljes új vegetációt.
- 10) Napelemeket telepítettek, így önfenntartóvá váltak, és ellátták magukat a szükséges árammal, amit az irodákban hasznosítanak.

A szobanövényeknek nincs külön üvegházuk, így az áramfogyasztás csupán az irodákra korlátozódik.

Tevékenységek

Alexandros Choromidisnek két fia van, Efklidis és Spiros, akik számára édesapjuk átadta a természet szeretetét és a növénytermesztési ismereteit. Mindketten agrártudományi egyetemet végeztek. Az alapképzés után Efklidis tájépítészetet és marketinget tanult, Spiros pedig nagyszabású öntözési projekteken vett részt.

A dísznövénykertészet folyamatosan bővül, rendszeres az új növények telepítése. Mindeközben rengeteg magánkert gondoznak és terveznek az Attika régióban. Ugyanakkor nagy projekteken is részt vesznek neves hotelek partnereként egész Görögországban.

1989 óta egész Európa területéről szerzik be a növénytermesztéshez használatos eszközöket és ezután kezdtek foglalkozni a kertészeti termékek forgalmazásával (pl.: cserepek) Görögország területén.

Manapság széles kínálatot biztosítanak az európai és az ázsiai cégek kertészeti eszközeiből és egész Görögországban forgalmazzák azokat. Olyan gazdag választékot kínálnak, hogy bármely kertész – amatőr vagy hivatásos szakember – megtalálja a kedvére való terméket.

1998-ban ők voltak az első vállalat Görögországban, akik pázsittal és élő növényekkel foglalkoztak. A fent említett növényeket rengeteg privát kert megtervezésekor használják. Ugyanakkor szintén ők az elsők, akik a görög zöld falakat megtervezték és megalkották.

Ezeket a falakat most próbálják költséghatékonyabbá tenni, hogy minél több ember megengedhesse magának telepítésüket. Általánosságban véve jelenlegi feladataik a következők:

- 1) Leginkább kültéri növények és fák – gyümölcsfák és cserjék – termesztésével foglalkoznak.
- 2) Cserepeiket egész Európa és Ázsia területéről, neves cégektől importálják és forgalmazzák egész Görögország területén.
- 3) Ezeken kívül rengeteg kertészeti terméket importálnak és forgalmaznak, így minden profi és amatőr szakember megtalálja számítását.
- 4) Ügyfeleik számára párasító berendezéseket is biztosítanak pázsitokhoz és magánkertekhez.
- 5) Sokféle talajmixtúra készítésével is foglalkoznak, mely lehetőséget biztosít különféle, eltérő igényű (alacsony pH stb.) növény termesztéséhez.

Új termékek és eredmények

A növények iránti szeretetük ösztönzi az új fajták nemesítésére és felkutatására tett kísérleteiket. Rengeteg kiállítást látogatnak meg Európa-szerte, hogy új fajokat, fákat, cserjéket kutassanak fel. Így tudják a professzionális vagy laikus vevőik számára biztosítani a sokféle növényből készült választékot. Természetesen a kertészeti eszközök tekintetében is figyelemmel kísérik az újdonságokat: cserepek, talajmixtúrák, műtrágyák, öntözőberendezések, stb.

A vállalat jövője a család 3. generációjának kezében van, akik folytatják a tradíciót. Átadták nekik a növények és a természet szeretetét és bíznak benne, hogy ez elég lesz ahhoz, hogy a cég az elkövetkezendő években is zökkenőmentesen fennmaradjon.

A vállalat keresi és támogatja a környezetvédelmi törekvéseket, ezért is önellátó az elektromos áram felhasználásának tekintetében. Napelemeket telepítettek, így a működésük teljesen autonóm, csupán a napfény energiájának felhasználásával történik.

Ugyanakkor olyan öntözési módszereket alkalmaznak, amelyek minimalizálják a vízfelhasználást a nevelésben való öntözéskor.

2. Anagnostou Borászat: Növényi kivonattal tartósított borok

Tartósítószer: Európai Homoktövis

A borokhoz szulfát-sók formájában hozzáadott kémiai tartósítószer természetes antioxidánsokkal történő helyettesítése, melyeket fagyasztott-szárított gyümölcsökből és a homoktövis növényének leveleiből vonják ki.

Célcsoport

Borászok, akik biobort termelnek vagy egyéb biobor alapú készítményeket állítanak elő.

A cég története:

Anagnostou Winery S.A.

69, Andrianou str. 19400 Koropi,

Attiki, Görögország, tel. 0030-210-6623266,

URL: <http://www.oinopoiia-anagnostou.gr>

Az Anagnostou család 3 generáció óta foglalkozik szőlőtermesztéssel és borászattal (fehér- és vörösborok előállításával egyaránt). A tulajdonos és igazgató, Christos Anagnostou az Athéni Egyetemen végzett élelmiszeripari mérnökként, valamint posztgraduális képzésben vett részt Németországban (Geisenheim). A szőlőskert egy 10 hektáros területen fekszik a borászat közelében, Koropi városához közel, az Attiki félsziget keleti részén. Attikin hagyománya van a "Retsina" készítésnek. Ez egy olyan fehérbor, mely az Attiki-féle Savatiano szőlőből készül és fenyőgyantát adnak hozzá. Kezdetben tartósítási célból került bele (légmentesen lezárt fahordókban tárolták az érési folyamat idejére), később pedig az aromája miatt, így egy különleges ízvilágú bor jött létre.

A 21. század első évtizedében a vállalkozás üzleti tervének keretein belül egy nagy beruházással 1,5 hektáron kezdett gazdálkodni, jelenleg is itt zajlik a termelés.

Technológia/Feladatok/Folyamat leírás

A vállalkozás modern infrastruktúrával rendelkezik, kezdve a szőlő betakarításától a must- és borkészítésen keresztül, egészen az acéltárolókban való érlelésig. Az előírásoknak megfelelően, a borok érlelése tölgyszőlőfahordókban történik. Bizonyos borok érlelése alkalmanként a saját üvegükben történik az erre a célra kialakított pincékben.

Eltekintve a technikai/borászati infrastruktúráról, a vállalkozás két nagy, modern informatikai eszközökkel felszerelt csarnokkal is rendelkezik (az egyik 150, a másik 350 férőhelyes), ahol borászati tesztelések folynak (degusztáció), valamint képzési szemináriumoknak, fogadásoknak adnak helyet. Az Anagnostou Borászat jelenleg 7 fajta bort állít elő francia és görög szőlőfajták felhasználásával, melyeket a borászat szőlőskertjében termesztene. A fent említett fajták az alábbiak: a) fehér/görög Savatiano, Asyrtiko, Athiri, Malagousia és fehér/francia Sauvignon Blanc b) vörös/görög Agiorgitiko és vörös/francia Merlot, Syrah és Cabernet Sauvignon. A cég borai közül mindenképpen érdemes megkóstolni a Blanc de Blanc (száraz fehér Sauvignon Blanc), az Isidora (vörös, különleges cuvee), a 1,5 literes Cabernet Sauvignon, az Ampelones Anagnostou (helyi száraz fehérbor Savatiano szőlőből) fajtákat és a féledes fehérbort, mely napon szárított Malagousia szőlőből készül.

Új termékek és technológiák

A kezdő vállalkozások innovatív elemeinek elősegítésére irányuló AGRO BUSINESS-START projekt keretében bemutatott kezdeményezéshez kapcsolódóan néhány eredmény az Athéni Egyetem Élelmiszer technológiai Tanszékének koordinálásával megvalósult kutatási programból származik, melyet az Anagnostou Borászatnál valósítottak meg. Az Egyetem kutatócsoportja egy olyan kistermelői kísérletben vett részt, amelyben vörösbor alapú termékeket állítottak elő, amelyekben a szulfitokat (a borok tartósításához általánosan elterjedt tartósítószerket) természetes növényi kivonatokkal helyettesítették, melyeket a *Hippophaes rhamnoides* (Homoktövis) nevű növényből vontak ki. A növény gyümölcsei és levelei erős antioxidánsként viselkednek. A vett mintákat gamma besugárzással sterilizálták, hogy elkerüljék a borral történő kereszt-szennyezést, melybe a későbbiekben kerül bele a vegyület. A besugárzott termékeket visszamaradt radioaktív sugárzásra is tesztelték. Ahogy számítani is lehetett rá, az eredmény természetesen negatív volt. Az így kezelt növényi adalékokat hozzáadták a tárolókban található musthoz, és így a must a növényi vegyülettel együtt fermentálódott.

A kistermelői kísérletet, melyet az Athéni Egyetem Élelmiszer technológiai Tanszéke végzett, kiterjesztették és alkalmazták az Anagnostou Borászat kísérleti növényfermentációjában. A bor az Agiorgitiko szőlőfajtából készült, melyet 2014-ben koraősszel takarítottak be. A konkrét adatok és eredmények bemutatására a 2015 júniusára benyújtott szabadalmi eljárás során került sor a Görög Szabadalmi Hatóságnál. Mindazonáltal az eredmények nagyon ígéretesek, legalábbis a vizsgált bor érzékszervekre gyakorolt hatását tekintve. A tesztelést tapasztalt degusztátorok (kóstoló szakemberek) végezték havi intervallumokban. 7 hónappal a fent említett természetes összetevők hozzáadása után, a bor sokkal nagyobb tetszést keltett, mint korábban. Ráadásul nagyobb antioxidáns tartalommal rendelkezett, mint maga a must, a homoktövisből kivont extra polifenoloknak köszönhetően.

SWOT Analízis

Erősségek

- biotermékek
- kémiai tartósítószert nem tartalmaznak
- nincs szulfitokkal járó mellékhatás

Gyengeségek

- a hozzáadott növényi kivonatokat sterilizálni kell
- magasabb költségek

Lehetőségek

- az elkészült borban megnő a polifenol és flavonoid koncentráció
- a szulfitokra érzékenyek/allergiások is fogyaszthatják
- más fermentációs termékek esetében is használható lenne ez a technológia, melyeket jelenleg normál eljárással tartósítanak

Veszélyek

- az emberek idegenkedhetnek a besugárzásos eljárástól az ételek és italok esetében
- a borkészítés tradíciójától való eltérés kérdéses fogadtatása
- a címkézésen feltüntetett bor megnevezés jogi akadályai

Hatás és eredmények

Azok a kémiai anyagok, melyeket a bor tartósítására használnak általában, helyettesíthetők természetes készítményekből és elsősorban a homoktövis növényéből kivont fitokémikáliákkal. Ez jó példa egy korszerű és fenntartható agráriparhoz vezető úton.

IV. A projektet megvalósító munkatársak a nemzetközi találkozókön

Első nemzetközi találkozó, Olaszország

Második nemzetközi találkozó, Németország

Harmadik nemzetközi találkozó, Görögország

Negyedik nemzetközi találkozó, Magyarország

V. Zárszó

E kiadvány keretei nem elegendőek arra, hogy teljes körűen bemutassuk azt az intenzív munkát, amelyet a projekt kétéves időtartama alatt az élethosszig tartó tanulás, a szakképzés és foglalkoztatás területén tevékenykedő nemzetközi partnerszervezetek példaértékű együttműködésével végeztünk.

Az alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlen, vagy elavult szakképzettségű álláskeresők tanulási motivációjának felkeltése, folyamatos fenntartása, hosszú távon működőképes mezőgazdasági vállalkozóvá válásának elősegítése érdekében Magyarországon, Olaszországban, Németországban és Görögországban alkalmazott, ott már jól bevált legjobb gyakorlatok, módszerek, esettanulmányok közül a teljesség igénye nélkül azokat emeltük ki, amelyekből az olvasó – szakemberként és mezőgazdasági vállalkozóként, illetve vállalkozás indítását tervező egyénként – a legtöbbet profitálhat.

További információt a partnerszervezetek tudnak nyújtani:

VI. Elérhetőségek

Békés Megyei Kormányhivatal

Békéscsaba
Derkovits sor 2.
5600
Magyarország
Telefon: +36 66 622 000
E-mail: vidovenyecze@lab.hu
Honlap: www.bekeskh.hu

Se.Ri.Fo srl

Nápoly
Via Guglielmo Melisurgo, 23
80133
Olaszország
Telefon: +39 081 55 28 023
E-mail: serifosrl@serifosrl.it
Honlap: www.serifo.it

SAQ – Sächsische Aufbau- und Qualifizierungsgesellschaft mbH

Zwickau
Horchstraße 2
08058
Németország
Telefon: +49 037 533 22 219
E-mail: kontakt@saq.de
Honlap: www.saq.de

Agricoltura e' Vita Associazione

Róma
Agricoltura é Vita Associazione
00196
Via Mariano Fortuny 20
Olaszország
Telefon: +39 063 60 03 520
E-mail: agricolturavita@cia.it
Honlap: www.agricolturavita.it

Institute for Life-Long Learning, Technological Educational Institution of Athens

Aegaleo
Agiou Spyridonos Str.
122 10
Görögország
Telefon: +30 210 53 85 100
E-mail: brath@teiath.gr
Honlap: www.teiath.gr

Békés Megyei Kormányhivatal